

Šis numurs – svētku noskaņā

Septembrī daudz labu, svētīgu notikumu – par tiem šajā un nākamajā numurā!

Nedzirdīgo dienas intervija ar LNS prezidentu Edgaru Vorslovu – 1.

Oficiālās vēstis: vadības veikums – 2.

Dažādi notikumi un pasākumi Nedzirdīgo dienai par godu – 3. -7.

Tiek realizēti projekti – 8.

Goda biedrs Anatolijs Stepaņuks par savu dzīvi – 9.

Biedrībās daudz pasākumu brīvā dabā – 10. -11

Fotokonkurss turpinās – 13.

Ieskats arī vēsturē – 14. Un daudz kas cits!

Jaukas atvasaras dienas novēliet jubilāriem un sev – 16.

LNS kā pasaules nedzirdīgo kopienas daļa

Nedzirdīgo diena šogad notiek Pasaulē nedzirdīgo federācijas (WFD) 65. jubilejas noskaņā. KS lūdz LNS prezidentu atbildēt uz dažiem jautājumiem par WFD nozīmi LNS kā WFD dalībvalsts darbībā.

2 personas ar dzirdes traucējumiem, kas pārrauga konvencijas īstenošanu, izskatot dalībvalstu ziņojumus un arī uzklusot arī attiecīgās valsts personu ar invaliditāti NVO viedokli.

Kā uz citu pasaules valstu nacionālo nedzirdīgo organizāciju fona vērtējat LNS veikumu?

WFD pilntiesīgu biedru sastāvā ir nedzirdīgo organizācijas no 132 valstīm un LNS ir tās biedrs jau 24 gadus. Pasaulē ir bagātas un intelektuāli spēcīgas nedzirdīgo organizācijas, kuru pozitīvo pieredzi mēs cenšamies pārņemt. Bet ar lepnumu varam teikt, ka esam viena no spēcīgākajām organizācijām ne tikai Eiropā, bet arī pasaulē. Nav daudz tādu nacionālo nedzirdīgo organizāciju, kurām kā mums ir tik laba sadarbība ar dažādām valsts institūcijām. Pēc bijušā WFD prezidenta *Marku Jokinena* domām, tā ir mazo valstu privilēģija, jo lielās valstīs nav tik laba sadarbība starp valsts institūcijām un NVO.

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Kādi pašaļaik ir svarīgākie aktuālie uzdevumi, kas LNS un visai mūsu nedzirdīgo kopienai veicami kā Pasaulē nedzirdīgo federācijas dalībvalstij?

Pašaļaik galvenais uzdevums jebkurai nedzirdīgo organizācijai pasaulē – uzraudzīt ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti ieviešanu savā valstī vai valstu savienībā. Mums pašiem jāatgādina valsts institūcijām par tajā noteiktajām tiesībām un jāsniedz savs redzējums, kādus valsts pasākumus vēlamies, lai šīs tiesības būtu realizētas. ANO ir nodibināta speciāla Personu ar invaliditāti tiesību komiteja, kurā ir ievēlētas

Sveicam Zinību dienā! Labas sekmes visiem!

Rīgas Internātvidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem šajā gadā mācās 92 skolēni. Mācību gada beigās skolu beigs 3 pamatskolēni un 4 audzēkņi profesionālajā programmā "Mājturība".

Pirmajā klasē šogad ir 13 bērni. Jaunajā profesionālās pamatizglītības programmā "Ēdināšanas pakalpojumi" ar kvalifikāciju "pavāra palīgs" – 8 audzēkņi

Skolas saimi 1. septembrī sveica LNS prezidents Edgars Vorslovs. Neklātienē saņemti vairāki citi apsveikumi, arī no Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa. ▲

Plašāk – nākamajā numurā

Valmieras Vādzirdīgo bērnu internātvidusskolā – attīstības centrā šogad mācās 155 izglītojamie. Skolu mācību gada beigās absolvēs 6 devīto klašu skolēni un 8 divpadsmitās klases skolēni. Šogad 1. klasē mācības uzsāka 14 skolēni, 10. klasē – 4.

Skolas kolektīvam Zinību dienā apsveikuma runu teica skolas kādreizējā absolvente, tagad LNS viceprezidente Inese Immure. Viņa pasniedza skolai latviešu zīmju valodas alfabēta plakātu un aicināja mācību procesā izmantot zīmju valodu. ▲

Plašāk – nākamajā numurā

Sākumu lasiet 1. lpp.

Kādu atbalstu LNS saņem/vēlētos saņemt no WFD savā darbībā?

Vēlēties var daudz ko, bet jāņem vērā arī WFD finansiālā un cilvēkresursu kapacitāte. Šobrīd daudz informācijas jebkuram nedzirdīgajam ir WFD mājaslapā un kontos sociālajos tīklos. LNS saņem arī e-pastus no WFD ar informāciju par aktuāliem jautājumiem nedzirdīgo tiesību jomā. Daudz mums prasa sniegt arī informāciju par situāciju Latvijā un arī mūsu viedokli par kāda starptautiska dokumenta projektu.

Protams, saņemam arī neredzamo atbalstu – nedzirdīgo interešu lobēšanu dažādās starptautiskās organizācijās vai pasākumos. WFD politikas oficiers parasti ir klāt, kad Šveicē, Ženēvā notiek Personu ar invaliditāti tiesību komitejas sesijas, un sniedz nedzirdīgo organizāciju pārstāvjiem palīdzību valstu ziņojumu izskatīšanas laikā. Šogad šo palīdzību saņēma mūsu kaimiņi lietuvieši, saņemsim arī mēs, kad izskatīs Latvijas valsts ziņojumu.

Ko LNS prezidents novēl WFD tās 65 gadu jubilejā?

Manā skatījumā WFD ir kā liela ģimene ar 132 bērniem. Kā jau katrā ģimenē šie bērni ir dažādi - vecāki un arī jaunāki, "augstskolu" beiguši un "sākumskolā" ejoši, bagāti un trūcīgi un tā tālāk. Mans novēlējums ir, lai šī ģimene kļūst vēl saliedētāka, lai ģimenes locekļi ir cits citu atbalstošāki, jo, tikai kopā darbojoties ar savu dažādību, varam kļūt vēl spēcīgāki, sasniegt vēl lielāku autoritāti sabiedrībā.

...un kāds būtu jūsu aicinājums mūsu biedriem, sagaidot un aizvadot Nedzirdīgo dienai/nedēļai veltītos daudzpusīgos pasākumus?

Šogad Nedzirdīgo nedēļas devīze ir "Ar zīmju valodu esmu vienlīdzīgs". Jā, pašlaik ar zīmju valodu varam iegūt informāciju, izglītību, sazināties – tāpat, tāpat kā jebkurš cits sabiedrības loceklis, vienlīdzīgi realizēt savas cilvēktiesības.

Aicinu šajā laikā ne tikai aktualizēt savas ANO Konvencijā noteiktās tiesības, bet arī padomāt par to, cik ilgs laiks bija nepieciešams, lai šo vienlīdzību zīmju valodai panāktu un kādas pūles tas prasījis nedzirdīgo kopienas līderiem. Kā piemēru gribu minēt, bijušā WFD prezidenta *Yerker Andersson* (1929-2016) uzstāšanos ANO Ģenerālajā asamblejā zīmju valodā 1992. gadā. Tad pirmo reizi tur bija redzama zīmju valoda, tagad zīmju valoda ANO Ģenerālajā asamblejā ir ikdiena. Šis piemērs un arī citi piemēri liecina, ka ir jābūt aktīviem un nav jānolaiž rokas, saskaroties ar grūtībām, jo ļoti bieži ir tā, ka tas, kas šodien liekas neiespējami izdarāms, pēc dažiem gadiem jau būs pati par sevi saprotama ikdiena. ▲

LNS vadības kalendārs

LNS prezidents EDGARS VORSLOVS:

18. AUGUSTĀ tikās ar Latvijas Zaļās partijas valdes priekšsēdētāju Edgaru Tavaru. Tikšanās laikā **pārrunātas politiskās aktualitātes un nodota informācija par problēmjautājumiem, kuru risinājumam ir nepieciešams politiskais atbalsts.**

23. AUGUSTĀ vadīja darba apspriedi, kur kopā ar LNS viceprezidenti Inesi Immuri un iesaistītajām personām tika diskutēts par nedzirdīgo nedēļas pasākumu rīkošanu.

24. AUGUSTĀ vadīja LNS iepirkumu komisijas sēdi, kuras laikā izskatīts un apstiprināts iepirkuma "Skaņas indikators ar mehānisko signālu (radio aukles) piegāde 2016. un 2017. gadam" nolikums.

30. AUGUSTĀ tikās ar Aleksandru Nemerovu. Tikšanās laikā tika pārrunātas kvalitatīvas izglītības nodrošināšanas problēmas Latvijā un panākta vienošanās, ka minētā persona apzinās iespējamās ārvalstu ziedotāju nedzirdīgo pedagogu izglītības atbalsta fonda izveidei.

1. SEPTEMBRĪ viesojās Rīgas internātvidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem, kur teica uzrunu Latviešu zīmju valodas atzīšanas un Zinību dienā, uzsverot, ka šī skola ir viena no vietām, kur nedzirdīgajiem bērniem, sazinoties zīmju valodā, ir iespēja pilnveidoties, iegūstot izglītību un attīstot savas prasmes, kā arī aicināja vecākus līdzdarboties savu bērnu izglītošanas procesā.

7. SEPTEMBRĪ vadīja LNS valdes sēdes norisi (*skat. rakstu atsevišķi*).

8. SEPTEMBRĪ parakstīja pirkuma līgumu par zemesgabala iegādi Rīgā, Kandavas ielā 27. Izmantojot pirkuma tiesības, iegādāts zemesgabals 0.6504 ha platībā, uz kura atrodas LNS īpašumā esošā ēka ("Rītausma").

9. SEPTEMBRĪ vadīja ikmēneša valsts deleģēto uzdevumu izpildes sapulci, kurā piedalījās LNS vadība, LNS Rehabilitācijas centra un LNS Surdo tehniskās palīdzības centra vadība. Sapulces laikā analizēts 2016. augusta mēneša darbs, kā arī apspriests darbs turpmākajiem 2016. gada mēnešiem un iespējamais sniedzamo pakalpojumu apjoms 2017. gadā. ▲

Desmitajā valdes sēdē

LNS valdes jaunais sastāvs (no 2016. gada augusta)

Kārtējā – 10. LNS valdes sēde notika 7. septembrī. Par galveno tajā!

Pirmais jautājums – par LNS avīzes "Kopsolī" izdošanu. LNS prezidents Edgars Vorslovs informēja par nepieciešamību mainīt avīzes izdošanas kārtību 2017. gadā.

Kopsolī pasūta tikai piektā daļa LNS biedru, bet informācijas nodrošinājumam LNS tērē lielus līdzekļus. Valdes locekļi rosināja dažādas idejas.

Pieņemts lēmums – no 2017. gada izsūtīt bez maksas Kopsolī elektronisko versiju 12. lpp. apjomā visiem LNS biedriem uz biedru reģistrā norādīto e-pastu. Tie, kuri vēlas saņemt uz papīra iespiestu avīzi, var to pasūtīt parastā kārtībā Latvijas Pastā.

Līdztekus LNS mājaslapā tāpat kā

līdz šim ievietos ziņas arī Jaunumos un citās sadaļās. Daļu informācijas (25 %) jānodrošina zīmju valodā.

Valde nolēma sasaukt LNS 19. kongresu 2017. gada 19. – 20. augustā un rekomen-

dēja LNS Domei: noteikt pārstāvniecības normu, pārstāvju izvirzīšanas un ievēlēšanas kārtību uz LNS kongresu; apstiprināt atskaites ziņojumu LNS 19. kongresam un kongresa darba kārtības projektu 2017. gada jūnijā LNS Domes sēdē, kā arī tajā apstiprināt Edgaru Vorslovu par LNS statūtu izstrādāšanas komisijas priekšsēdētāju.

Valde pieņēma zināšanai valdes locekļa Ivara Kalniņa informāciju par Baltijas nedzirdīgo jauniešu festivālu Rīgā 2016. gada 15. oktobrī.

Valde nolēma sasaukt LNS Domes sēdi 2016. gada 23. septembrī pl.11, Rīgā, Kandavas ielā. ▲

Sagatavoja: LNS Informācijas nodaļa

Nedzirdīgo nedēļas pasākumi turpinās

*International Week
of the Deaf*

LNS rīkotais Nedzirdīgo mēnesis un Starptautiskā nedzirdīgo nedēļa kulmināciju piedzīvos 24. septembrī pl. 15 *Rītausmā* ar Pasaules Nedzirdīgo dienas koncertu. Tajā ap 140 amatiermākslas pārstāvju izpildīs 14 dažāda veida priekšnesumus.

Koncertu atklās Latvijas mērogā panākumus guvusī muzikālā izrāde „Līgavu medības”, kuru veidojusi Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolas integratīvā grupa „ALIAS” kopā ar *Rītausmas* nedzirdīgo jauniešu deju kolektīvu (režisore Marika Čerņavska). Izrāde šovasar

diskā internātpamatskola – attīstības centrs, kura skolēni rādīs teatrālu uzvedumu „Anniņa vanniņā”.

Vēl nebijušu sadarbību īstenojuši Valmieras biedrība un Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātskola, kuri priekšnesumā apvienos deju un me-

ieguva Labākās izrādes titulu Bērnu un jauniešu teātra festivālā „Spēlēsim te-āt-ri” Liepājā 72 izrāžu konkurencē. „Līgavu medības” uz *Rītausmas* skatuves redzēs pirmoreiz.

Pirmoreiz Nedzirdīgo dienas koncertā uzstāsies Daugavpils logopē-

lodeklamāciju. Koncertā uzstāsies arī Rīgas Nedzirdīgo skolas skolēni un pašdarbnieki no Tukuma, Alūksnes, Ventspils, „Rītausmas” dienas centra, Liepājas, Rēzeknes, Daugavpils, Jelgavas, kā arī pieredzes bagātais „Rītausmas” amatiermākslas kolektīvs.

Koncertu noslēgs LNS himnas „Še, kur līgo priēžu meži” kopīgs izpildījums, kurā piedalīties aicināti arī visi apmeklētāji.

Ar koncertu gan Pasaules Nedzirdīgo dienas atzīmēšana nebeigsies – pēc tam sekos atpūtas vakars (ieeja ar groziņiem). Līdz pl. 23 ne tikai priecāsimies dažādās aktivitātēs, bet arī baudīsim jaunus „Rītausmas” jauniešu deju kolektīvu priekšnesumus, kuri oktobrī tiks rādīti vieskoncertā nedzirdīgajiem Skotijā. ▲

LNS muzejs atvērts

Latvijas Nedzirdīgo savienības muzejs atkal ver durvis apmeklētājiem. Tas ir iekārtots gaišā un plašā telpā *Rītausmā*, 2. stāvā (Rīgā, Kandavas ielā 27).

Materiāli par LNS vēsturi izvietoti gan standos, gan vitrīnās. Šeit var iegūt informāciju par Latvijas nedzirdīgo organizāciju tapšanu un darbību no 1920. gada.

Muzeja darba laiks: **trešdienās pl. 12 – 17.**

Pārējās dienās pēc vienošanās, piesakot ekskursiju pie Regīnas Rizikas personīgi vai sūtīt izziņu – tel.nr. 26256008.

Starptautiskā Nedzirdīgo nedēļā LNS muzejs atvērts arī:

- **Piektdien, 23. septembrī pl. 12-16;**
- **Sestdien, 24. septembrī pl. 11-15 un pl. 17 – 20. ▲**

Cik droši varam justies

Kopā ar nedzirdīgo Eiroparlamenta deputāti Helgu Stīvensu civiņas aizsardzības darba semināram Rīgā, 2015. gadā

Par raksta nosaukumā minēto tēmu Starptautiskajā nedzirdīgo nedēļā 21.septembrī pl. 17 *Rītausmā* paredzēta tikšanās ar VUGD Civiltās Aizsardzības pārvaldes nodaļas priekšnieku IVARU NARKUTU.

Prezentācijas laikā viesis runās un sniegs atbildes par šādām tēmām:

- kā nedzirdīgās/vājdzirdīgās personas var sazināties ar glābšanas dienestu 112 (neliela salīdzināšana - kādas ir iespējas sazināties ar citiem dienestiem: mediķiem – 113, policiju – 110);
- kādas ir iespējas citās valstīs nedzirdīgajiem/vājdzirdīgajiem sazināties ar operatīvajiem dienestiem ārkārtas gadījumos;
- kādas ir plānotās ieceres Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, lai uzlabotu iedzīvotāju apziņošanu un informēšanu ārkārtas situācijās, un ko no tā iegūs arī nedzirdīgie/vājdzirdīgie;
- citi jautājumi (personu ar invaliditāti evakuācija, projekta iniciatīvas u.c.)

Varbūt jums ir vēl kāds cits – savs jautājums? Nāciet un droši jautāiet! ▲

Uzzināsi daudz noderīga, ja apmeklēsi...

Piektdien, 23. septembrī pl. 16 tikšanās ar zviedru zīmju valodas skolotāju **Alīnu Bergmani – Likseli**. Viņa vadīs lekciju par nedzirdīgo kultūru, kā arī pastāstīs par nedzirdīgo un dzirdīgo kultūras atšķirībām.

Sestdien 24. septembrī pl. 11 notiks plānotā tikšanās ar Arkādiju Belozovski, nedzirdīgo lektoru no ASV.

Tā vietā uzstāsies **Kristīne Zonberga**, biedrības “Latvijas Pilsoniskā alianse” direktora pienākumu izpildītāja. Kristīne

vadīs lekciju par biedru nozīmīgumu organizācijas attīstībā. Lai LNS varētu virzīties uz mērķa sasniegšanu, viņa stāstīs par komandas sastāvu, komandas dalībnieku atbildībām un motivāciju kopīgi sasniegt organizācijas mērķi.

Pl. 12 būs videostāstu “Nedzirdīgie dzirdīgo pasaule”. Tulkojumu zīmju valodā nodrošinās Elza Volonte.

Ieeja visos minētajos pasākumos bez maksas.

Uzmanību! Jaunami ir arī Latvijas Televīzijā! (skat. 14. lpp.)

Šai lappusei materiālus sagatavoja: Inese Immure

WFD uzruna Starptautiskajā nedzirdīgo nedēļā

Pasaules nedzirdīgo federācija (WFD) aicina nedzirdīgo kopienas Starptautisko Nedzirdīgo nedēļu šogad atzīmēt no 19. līdz 25. septembrim.

Tradīcija iedibināta 1958. gadā Romā, Itālijā, un tā notiek katru gadu septembra pēdējā nedēļā, lai sabiedrības dažādos līmeņos veicinātu izpratni par nedzirdīgo kopienas izaicinājumiem un vajadzībām.

Šī gada nedēļas tēma – “Ar zīmju valodu es esmu vienlīdzīgs”. Šogad aprīlī 10 gadi, kopš pieņemta Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD). WFD aicina īpašu uzmanību pievērst vienai no svarīgākajām cilvēka pamattiesībām – uz savu dzimto valodu, viņam jau piedzimstot.

Tā ļauj nedzirdīgiem nodrošināt piekļuvi informācijai par pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpes, nodarbinātības, sociālās labklājības vai jebkurā citā jomā. Izmantojot valsts sniegto surdotulkojuma pakalpojumu, tas ir, komunikāciju zīmju valodā, nedzirdīgie cilvēki var darīt gandrīz jebkuru darbu savas kompetences ietvaros un nopelnīt algu, kas ļauj būt neatkarīgiem savā dzīves telpā, jo galvenais šķērslis nodarbinātībai rodas no nepieejamas

darba vides, nevis nespējas dzirdēt.

Vēl svarīgāk ir nedzirdīgiem ienemt vadošus amatus, kur viņi paši var pienācīgi aizstāvēt savas tiesības, iesaistoties visos lēmumu pieņemšanas procesos, kas attiecas uz viņu dzīvi. Tas atspoguļo saukli „Neko par mums bez mums”.

Lai iegūtu un labi izpildītu darbu, svarīgi piekļūt pilnvērtīgai vispārējai un kvalitatīvai profesionālai apmācībai. To spēj nodrošināt **bilīngvāla izglītība** zīmju valodas vidē, tas ir, izmantojot zīmju valodu kā mācību valodu visos priekšmetos ar spēcīgu uzsvāru uz valsts valodas lasīt- un rakstīt- prasmes apguvi.

Nedzirdīgs cilvēks identificējams kā piederošs pie kultūras/ lingvistiskas kopienas, kas lieto zīmju valodu kā dzimto vai dabisko valodu.

WFD savā 65 pastāvēšanas gadu jubilejā visiem novēl veiksmīgi aizvadīt Starptautisko nedzirdīgo nedēļu.

LATVIJĀ: Izmantojiet iespēju būt kopā interesantās aktivitātēs!

LNS aktīvi iekļāvusies šī WFD aicinājuma realizācijā ar pasākumu kompleksu visa septembra mēneša garumā – **skatiet programmu KS 8. numurā un LNS mājaslapā, kā arī afišās visās biedrībās.** ▲

Atvadu vārdi

Šī gada 18. jūlijā miris WFD Goda prezidents Dr. Jerkirs Andersons (no ASV).

Divus termiņus viņš pildīja WFD viceprezidenta pienākumus (1975 – 1983) un pēc tam 12 gadus bija WFD prezidents (1983-1995).

Dr. Andersons bija pirmais nedzirdīgais cilvēks pasaulē, kas darbojās Konsultatīvajā padomē pie Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) un vairākās citās starptautiskās aģentūrās. Būdams izteikts līderis un spēcīgs advokāts, viņš nedzirdīgajiem bija paraugs, kā ar neatlaidību, stingru nostāju un reizē diplomātiju var daudz ko panākt.

Viņa vadībā WFD ievērojami paplašināja savu darbību, sekmējot nacionālo nedzirdīgo asociāciju aktivitātes visos kontinentos, rosinot tās uz vietas arvien neatlaidīgāk veikt nedzirdīgo cilvēktiesību aizstāvību savās valstīs.

Dr. Andersonam kā pirmajam piešķirts WFD Goda prezidenta nosaukums (2011). Aizvadot viņu mūžībā, daudzi līdzgaitnieki visā pasaulē viņu piemin un godina kā talantīgu nedzirdīgo cilvēku aizstāvības organizatoru. ▲

Pasaules nedzirdīgo federācijai – 65

World Federation of the Deaf

Pasaules nedzirdīgo federācijas (WFD) pilntiesīgs biedrs kopš 1992. gada 27. aprīļa ir arī LNS, tāpēc tās 65 gadu jubileja ir arī mūsu svētki, kurus varam nosvinēt, apmeklējot Nedzirdīgo dienai veltītos daudzus pasākumus visa septembra mēneša garumā gan Rīgā, gan reģionālajās biedrībās.

Atskatīsimies, kā pasaulē lielākā nedzirdīgo apvienība WFD 65 gadus izveidojās, attīstījās un kļuva par ietekmīgu organizāciju nedzirdīgo cilvēktiesību aizstāvībā visā pasaulē.

Sākās viss 1951. gada 23. septembrī, kad pasaules nedzirdīgo organizāciju kongresa laikā Romā pēc Itālijas Nedzirdīgo asociācijas ierosmes tika nolemts dibināt WFD, kura tagad ir arī viena no senākajām starptautiskajām invalīdu organizācijām pasaulē.

Pirmie soļi ar Itālijas atbalstu

Pirmajā pasaules nedzirdīgo kongresā piedalījās tikai 25 nacionālo nedzirdīgo apvienību delegāti. 2015. gadā to skaits jau sasniedza 132 no visiem pieciem kontinentiem.

Par WFD pirmo prezidentu (1951 – 1955) tika ievēlēts viens no Pasaules nedzirdīgo federācijas dibinātājiem itālis Vitorio Ieralla. Kopā ar jaundibinātās WFD pirmo nedzirdīgo ģenerāļsekretāru Dr. Cesari Magaroto abiem izdevās veik-

smīgi pārliecināt Itālijas valdību par WFD misiju sabiedrības saliedēšanā un nepieciešamību saņemt tās morālo un finansiālo atbalstu WFD Ģenerāļsekretariāta izveidei Romā.

Ar pastāvīgu atbalstu no Itālijas valdības Ģenerāļsekretariāts sāka sekmīgi veidot nedzirdīgo informācijas un interešu aizstāvības tīklu, sadarbojoties ar nacionālo valstu nedzirdīgo organizācijām visā pasaulē.

Pēc dažiem gadu desmitiem – mītnes zemes maiņa

1987. gadā Ģenerāļsekretariāts pārcēlās uz Somiju, un arī tur joprojām saņem atbalstu no Somijas valdības. WFD darbību tur ilggadīgi vadīja somiete **Dr. Lisa Kaupinena.**

Kad beidzās viņas pilnvaru termiņš, Ģenerālajā asamblejā Monreālā, Kanādā delegāti nobalsoja par **Dr. Marku Jokinenu** no Somijas kā nākamam prezidentu (2003 – 2011).

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Viņa prezidēšanas periodā tika pieņemta ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD). Sākās intensīvs WFD darbs tās pamatnostādņu izskaidrošanā pielietošanai praktiskā darbībā nedzirdīgo cilvēktiesību aizstāvības visās jomās valstīs, kur darbojas nacionālās nedzirdīgo organizācijas.

Pēc viņa sekoja Kolins Allens no Austrālijas, kurš patlaban prezidē otro termiņu. Starp citu, Latvijas nedzirdīgajiem cilvēkiem bija iespēja tikties ar viņu klātienē *Rītausmā* 2015. gada maijā, kad Rīgā notika Eiropas Nedzirdīgo savienības seminārs un Ģenerālā asambleja.

Vēl daži fakti no noietā ceļa

Ik pēc 4 gadiem notiek WFD kongress, kurā pārvēl prezidentu, viceprezidentu, valdi un apstiprina darbības pamatvirzienus nākamajam periodam. Iepriekšējais – 18. kongress notika Turcijā 2015. gada jūlijā.

Dažu kongresam izvirzīto tēmu piemēri:

Nedzirdīgie dzirdīgo vidū; Nedzirdīgais cilvēks pasaulē; Nedzirdīgais cilvēks mūsdienu sabiedrībā; Nedzirdīgums šodien un rīt: Realitāte un utopija; Iespējas un izaicinājumi 21. gadsimtā; Cilvēktiesības un zīmju valoda; Cilvēces daudzveidības stiprināšana u.c.

Pats lielākais kongresu vēsturē bija WFD 11. Pasaules nedzirdīgo kongress Tokijā, Japānā (1991), kas piesaistīja 7000 dalībnieku no visas pasaules. Ik pēc četriem gadiem pirms Pasaules kongresa notiek Ģenerālā asambleja, kad tiek pārvēlēts prezidents, kam beidzas pilnvaru termiņš, un apstiprināti galvenie tālākie uzdevumi nākamā 4 gadu periodam.

Lielākā asambleja pulcēja 94 delegātus Madridē, Spānijā 2007. gada jūlijā, kad Spānijas valdība delegātiem no jaunattīstības valstīm sniedza stipendijas, lai viņi varētu ierasties Ģenerālajā Asamblejā un Pasaules kongresā. **WFD sadarbojas** ar Apvienoto Nāciju Organizāciju (ANO) un tās aģentūrām, iesaistījusies cilvēktiesību aizstāvības vienotajā tīklā sadarbībai ar Starptautisko invalīdu aliansi (IDA). Kolins Allens šogad ir ievēlēts arī par IDA vadītāju.

WFD ir iedibinājusi arī savas godināšanas tradīcijas. Ar Ģenerālās asamblejas lēmumu var piešķirt Goda prezidenta nosaukumu; piešķirt goda balvas (piemēram, WFD pirmā prezidenta Vitorio Ierallas godalgu par ieguldījumu darbā) u. c.

1957. gadā WFD sāka publicēt žurnālu *Klusuma balss* franču un angļu valodā. Vēlāk tas aizstāts ar biļetenu *WFD Ziņas* (no 1987). Tagad šīs ziņas visām dalībvalstu organizācijām, kas maksā biedru naudu, tiek izsūtītas elektroniski. Tās saņem arī LNS. ▲

Nedzirdīgo cilvēktiesības – kādas tās ir?

Viena no svarīgākajām prioritātēm Pasaules nedzirdīgo federācijas (WFD/PNF) darbā ir vienlīdzīgu tiesību un iespēju nodrošināšana nedzirdīgiem cilvēkiem visā pasaulē un katrā dzīves aspektā.

Cilvēktiesības attiecas uz visiem neatkarīgi no dzimuma, nacionālās vai etniskās izcelsmes, ādas krāsas, reliģijas, valodas vai jebkura cita statusa, piemēram, invaliditātes. Tātad nedzirdīgie cilvēki ir tiesīgi izmantot jebkuras pilsoniskās, politiskās, sociālās, ekonomiskās un kultūras tiesības vienlīdzīgi ar visiem pārējiem.

Diemžēl tas bieži realitātē nenotiek – īpaši jaunattīstības valstīs. Pats galvenais šķērslis ir cieņas trūkums pret nedzirdīgo cilvēku kultūras un valodas identitāti, tās neatzīšana un ierobežošana daudzās dzīves jomās.

Kā saprast nedzirdīgo tiesības?

Nedzirdīgiem cilvēkiem ir tādas pašas tiesības kā visiem pārējiem, bet to īstenošanā ir vairāki galvenie faktori. Par tiem tālāk!

Zīmju valoda un izglītības pieejamība

Katrā valstī gadsimtu gaitā izveidojusies dabiska nedzirdīgo cilvēku dzimtā valoda, un tā ir līdztiesīga daļa valsts kultūras mantojumā. Zīmju valodas atzīšana ir cieņas apliecinājums katras valsts un visas cilvēces kopējai kultūrai. Kā nedzirdīgo dzimtā valoda tā ir arī pamats viņu izglītībai skolā.

Analfabētisms un zems zināšanu līmenis rada nopietnas problēmas jebkura cilvēka dzīvē. **Nedzirdīgie vislabāk mācās zīmju valodā.** Nedzirdīgie piedzimst ar tādu pašu mācīšanās spēju kā visi bērni – viņi var un viņiem vajadzētu sasniegt savu attīstības spēju pilnu potenciālu, apgūstot kvalitatīvu izglītību.

Bilingvālā pieeja izglītības programmu apgūvē pamazām kļūst populāra un pastāv jau daudzās valstīs. Tas nozīmē, ka mācības visos priekšmetos nedzirdīgiem skolēniem notiek zīmju valodā.

Tajā pašā laikā liels uzsvars liekams arī uz lasīšanas un rakstīšanas prasmes attīstīšanu.

Bilingvālā izglītība ir labs pamats tālākajā izglītībā. Tā jau plaši izplatīta – īpaši Ziemeļeiropā un Ziemeļamerikā, kur vērojami labi rezultāti ar paaugstinātu lasītprasmes līmeni un spēcīgu valsts valodas bāzi.

Pieejamība informācijai

Nedzirdīgiem cilvēkiem reti ir kādi fiziski šķēršļi vides pieejamībā. Visbiežāk tie saistās ar ierobežotu informāciju, kuras saņemšanu apgrūtinā vairāki faktori. Piemēram, tā nav saprotama tāpēc, ka pienāk tiešā mijiedarbībā ar citiem cilvēkiem, kuri nelieto zīmju valodu, vai tiek saņemta no citiem avotiem (piemēram, plašsaziņas līdzekļi, dokumenti, oficiālas iestādes utt.).

Pieejamība bieži balstās uz zīmju valodas tulka pakalpojumu. Bet arī citviet vajadzētu ievērot nedzirdīgo cilvēku tiesības saņemt informāciju zīmju valodā, it īpaši tas jāattiecinā uz oficiāliem skaidrojumiem, lieliem publiskiem pasākumiem, masu medijiem (raidījumi TV) utt.

Mutiskā tulkošana

Lai nodrošinātu pieejamību pakalpojumam valdības vai jebkurās citās iestādēs, kur darbinieki nezina zīmju valodu, galvenais ir nedzirdīgā cilvēka tiesības tur pieaicināt un izmantot zīmju valodas tulku. Nedzirdīgās personas un nedzirdīgo asociācijas nav atbildīgas par šo pakalpojumu apmaksu – tā jānodrošina no valsts puses.

Zīmju valodas tulka profesijas speciālisti apkalpo gan nedzirdīgus, gan dzirdīgus cilvēkus, un tāpēc valstij nepieciešams izveidot izglītības programmas kvalificētu surdotulku apmācībai. Savukārt tulkiem jāievēro ētikas kodekss, lai saglabātu profesionālo konfidencialitāti, un laba izpratne par pienākumiem, kas nepieciešami šajā profesijā.

Secinājumi

- Zīmju valoda ir nedzirdīgo cilvēku dzīves pašā pamatā.
- Zīmju valoda padara nedzirdīgajiem pieejamu visu iespējamo.
- Bez pieejamības nodrošinājuma nedzirdīgie tiek izolēti.

Visur pasaulē valoda rada kultūru un – otrādi. Tādējādi, tikai balstoties uz nedzirdīgo kultūras un identitātes atzīšanu un cieņu, valsts un sabiedrība varēs nodrošināt, ka nedzirdīgie cilvēki pilnībā izmanto savas cilvēktiesības. ▲

3. – 4. lpp. materiālus sagatavoja: Ilze Kopmane

Atvērto durvju dienā

1. septembrī sākās Nedzirdīgo dienai veltīto pasākumu komplekss ar devīzi "Ar zīmju valodu es esmu vienlīdzīgs".

To ievadīja LNS Rehabilitācijas centra Zīmju valodas attīstības nodaļa, rīkojot Atvērto durvju dienu "Iepazīsim latviešu zīmju valodu", lai popularizētu zīmju valodu plašākai sabiedrībai. Sanākušie interešanti aplūkoja daudzveidīgo materiālu izstādi.

Tur bija pieejami gan DVD diskus, gan brošūras, grāmatas, gan plakāti. Klātesošie RC Zīmju valodas nodaļas darbinieki sniedza skaidrojumus un atbildēja uz jautājumiem.

"Kopsolī" uzdeva dažus jautājumus pasākuma apmeklētājam **Editei Brencei**.

Kāds bija jūsu motīvs atnākt uz šo pasākumu?

Pavisam nesen zīmju valodas kursam uzzīmēju zīmes. Protams, man bija interese uzzināt, ko tad citi būs sazīmējuši, tā bija galvenā motivācija atnākt. Nav nemaz tik viegli anatomiski pareizi uzzīmēt plaukstas, ja nav bijis iepriekšēja treniņa. Gribēju redzēt, kā citiem veicies.

Kur un kad pati apgūvat zīmju valodu?

Bija iespēja mācīties zīmju valodas kursus, un es to izmantoju. Pēc tam vēlāk uzradās arī darbs, kur vajadzēja pielietot šīs prasmes. Tagad jau pastāvīgi strādāju un sarunvalodas līmenī zīmes pielietoju ikdienā darbā. Turpinu arī papildus mācīties, lai papildinātu un uzlabotu savu zīmju valodu.

Vai zīmju valoda dod jums tikpat lielas iespējas izteikt savas domas un izjūtas kā skaņu valoda?

Izteikties var, nāk talkā arī mīmika. Bet, ja ir jātulko zīmēs, piemēram, kāds stāsts no grāmatas, tad daudziem vārdiem zīmju pietrūkst, daudzus vārdus nedzirdīgo valodā vispār nezina un nelieto. Tas man rada izbrīnu, bet izskaidro faktu, kāpēc daudzi nedzirdīgie nelasa literatūru.

Kā lai lasa un kā lai būtu interesan-

ti, ja nevar saprast, par ko runa? Tas, protams, neattiecas uz visiem un atkarīgs arī no audzināšanas ģimenē, no izglītības un katra cilvēka paša vēlmēm, interesēm un spējām. Ne jau arī visi dzirdīgie lasa.

Vai šeit uzzinājāt kaut ko jaunu? Vai mainījās jūsu domas par zīmju valodu?

Zīmju valoda ir plastiska un skaista valoda, tā ir ļoti vajadzīga daudziem, tā palīdz komunicēt cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem un

tāpat arī saprasties ar cilvēkiem svešā valstī! Man ir bijuši gadījumi no dzīves, kad tikai ar žestiem, mīmiku tika runāts un arī panākta sapratne, komunicējot ar dzirdīgiem itāļiem, kaut itāliski nesaprotu ne vārda. Turklāt zīmes tika rādītas tīri intuitīvi izdomātas, jo zīmju valodu toreiz vēl nebiju mācījusies.

Pasākumā mani pārsteidza tiešām kvalitatīvie zīmējumi, kas tapuši pirms daudziem gadiem. Patika košie un dzīvespriecīgie zīmējumi bērniem – alfabēts. Un bija prieks šeit satikt ilgāku laiku neredzētus cilvēkus, arī abas savas zīmju valodas skolotājas Ilonu un Veltu.

Kādā veidā LNS varētu popularizēt zīmju valodu sabiedrībā, lai informētu, ka tai ir likumā noteiktas tiesības?

Man jau liekas, ka cilvēki to uztver normāli un kā pašu par sevi saprotamu, ka nedzirdīgajiem cilvēkiem ir zīmju valoda. Neesmu saskārusies ar problēmu, ka to neatzītu. Varbūt ir cilvēki, kas neiedziļinās un rausta degunus, bet tad tā drīzāk ir viņu problēma.

Galvenais – pašiem būt pozitīviem, atvērtiem, mācīties un pilnveidoties, tad arī būs pozitīva attieksme un interese no citiem.

Interesanti un izglītojoši būtu redzēt kādu TV pārraidi, piemēram, bērniem, kur darbojas dzirdīgie bērni kopā ar nedzirdīgajiem. Tas dotu zināšanas dzirdīgajiem par nedzirdīgo pasauli un otrādi..

Patīkami ir redzēt arī pieaugušajiem paredzētajās teātra izrādēs vai filmās epizodes ar nedzirdīgu cilvēku un zīmju valodu. Tas arī daudz ko izskaidro, parāda nedzirdīgo kultūras īpatnības. ▲

Teksts un foto: Zigmārs Ungurs

Zīmju valoda ir līdzvērtīga

86% no WFD dalībvalstīm ir ratificējušas Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD).

Neskatoties uz to, lielā daļā pasaules valstu joprojām valda neapmierinoša situācija attiecībā uz zīmju valodu:

- **nacionālā zīmju valoda nav oficiāli atzīta**, popularizēta, tās attīstība netiek veicināta;
- **nacionālām valdībām trūkst izpratnes** par izglītību, kas būtu jāsniedz zīmju valodas vidē;
- **nedzirdīgajiem bērniem liegta piekļuve** zīmju valodai skolās, sabiedrībā un savās mājās.

WFD aktivitātes situācijas uzlabošanā

Saskaņā ar CRPD 24. un 2. pantu WFD nepārtraukti un neatlaidīgi veltī savu uzmanību un spēkus zīmju valodas stingram atbalstam. Tā, piemēram, 2015. gada centrālā Nedzirdīgo dienas tēma bija "Ar zīmju valodu mūsu bērni var!", bet 2016. gada – "Ar zīmju valodu es esmu vienlīdzīgs".

To mērķis ir skaidrot plašākai sabiedrībai un savu valstu atbilstošām institūcijām, ka:

- **nedzirdīgie pieder kultūras un valodas lingvistiskai kopienai un zīmju valodai jābūt viņiem pieejamai no dzimšanas;**
- **zīmju valoda ir līdzvērtīga runātajām valodām** – nedzirdīgo dzimtajai valodai jānodrošina brīvs pielietojums visos dzīves aspektos.

Latvija aktīvi iesaistījusies

Latviešu zīmju valoda mūsu valstī lieto ap 2000 cilvēku. Valsts līmenī tā ir oficiāli atzīta 2000. gada 1. septembrī, un šo datumu LNS apstiprinājusi par Latviešu zīmju valodas Atzīšanas dienu.

Šīs valodas nozīmes apspriešanā aktīvi iesaistījusies arī LNS, sarīkojot diskusiju pagājušajā gadā ar attiecīgo valsts izglītības institūciju un nedzirdīgo bērnu skolu pārstāvjiem (*skat. KS 2015 - 12.nr. un 2016 - 1. Nr.*), kā arī pasākumu kompleksu šī gada septembrī par godu Latviešu zīmju valodas dienai un tam faktam, ka latviešu zīmju valodas alfabētam šogad apīrit 65 gadi.

LNS prezidenta uzrunu Latviešu zīmju valodas dienā skatiet LNS mājaslapā. ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Zīmju valoda Eiropas Mājā

Zīmju valodas atzišanas dienas – 1. septembra pēcpusdienā notika arī LNS pasākums „Zīmju valoda tuvplānā” Eiropas Mājā.

Tā ietvaros vairāk nekā 50 sanākušajiem interesentiem LNS viceprezidente **Inese Immure** sniedza atraktīvu prezentāciju ar komentāriem par nedzirdīgo kultūru/identitāti/rehabilitāciju, pat ar videoainiņu demonstrējumu noslēgumā, kas visos raisīja smaidu.

RC Zīmju valodas attīstības nodaļas vadītāja **Lilīta Janševska** savukārt vispusīgi iepazīstināja ar zīmju valodu – gan tās teorētisko, gan praktisko pusi, iesaistot nodarbības norisē visus sanākušos, kuri uz vietas mācījās arī paši parādīt dažas zīmes. Jāpiezīmē, ka klātesošā publika vairākumā sastāvēja no jauniešiem, kas visi izrādīja patiesu entuziasmu zīmju valodas iepazīšanā.

“Kopsoli” aptaujāja dažus sanākušos interesentus par viņu motivāciju apmeklēt šo pasākumu. Lūk, ko viņi atbildēja.

Iveta: Par šo pasākumu uzzināju feisbukā. Mani motivēja atnākt interese par zīmju valodas tulku darbu, par tulkošanu. Pašlaik mācos par tulku, un te iegūtā pieredze paplašinās

manas profesionālās zināšanas, jo ar nedzirdīgajiem cilvēkiem man agrāk saskarsme nav bijusi.

Edīte: Arī es informāciju ieguvu feisbukā. Mani mudināja atnākt interese par komunikāciju ar bērniem zīmju valodā. Manam bērnam nav dzirdes traucējumu, bet viņam ir grūtības ar valodu, vārdiem. Tāpēc domāju, ka viņš dažus vārdus varētu saprast zīmju valodā.

Antonija: Es atnācu tāpēc, ka man vienmēr bijusi interese par zīmju valodu. Es protu četras valodas: angļu, poļu, krievu, latviešu. Mani ļoti interesē pati ideja, ka pastāv pavisam citāda – zīmju valoda. Interesanti ir tas, ka sarunājoties izmanto rokas, bet ne balsi.

Roberta: Manu interesi raisīja saskarsme un komunikācija ar nedzirdīgajiem jauniešiem. Viņi ir superlieliski un spēj sevi pierādīt zīmju valodā. Mācīties šo zīmju valodu – tas ir ļoti interesanti!

Līga: Mani ieinteresēja iespēja ar rokām, mīmiku un kustībām izteikt to, ko es pasaku vārdos. Domāju, ka tas varētu noderēt manā darbā, kas bieži saistīts ar publisku prezentāciju sniegšanu.

Arī sanākušajiem bija vairāki jautājumi nodarbību vadītājiem: vai visā pasaulē zīmju valodas ir līdzīgas, kā ienākošās mūsdienu dator tehnoloģijas ietekmē nodarbinātību nedzirdīgo vidū, vai nedzirdīgie spēj saglabāt savu pašapziņu sabiedrībā, kurai raksturīgas skaļas izpausmes utt.

Jāteic, ka šis tikšanās laikā veidojās savstarpēja sapratne un ieinteresēta, radoša saskarsme dzirdīgo un nedzirdīgo cilvēku vidū. ▲

Zigmārs Ungurs
Foto: Juris Grundulis

Visās valodās ir labi vārdi

Kā radās latviešu zīmju valodas alfabēts pirms 65 gadiem, kas bija pirms tam, kā sazinājās un skolā mācījās mūsu vecvecāki, – to centīsimies izziņāt no LNS vecākās paaudzes biedru atmiņu stāstījumiem **tikšanās pēcpusdienā Rītausmā 20. septembrī pl.15.30. Visi aicināti un gaidīti!**

Dalieties arī jūs savās atmiņās un pieredzē!

Vēlreiz sabiedrībai latviešu zīmju valoda tiks prezentēta 26. septembrī ES Mājā Aspazijas bulvārī 28 (no apmēram pl.14) Eiropas Valodu dienai veltītajā pasākumā, kur no pl. 13 līdz 17 varēs iepazīt deviņas dažādas Eiropas valodas.

Šī gada valodas nodarbību vadmotīvs – ir „Labie vārdi Eiropas valodās”. Arī zīmju valodā ir daudz labu vārdu!

Pasaulē: Zīmju valodai jābūt obligātai pamatskolas mācību programmā

Turcijas parlamenta deputāte **Aylin Nazliaka** šogad iesniegusi priekšlikumu tiesību aktam par to, ka zīmju valoda obligāti iekļaujama vispārējās pamatskolas mācību programmā.

Saskaņā ar nevalstisko organizāciju datiem 3,5 miljoni cilvēku Turcijā ir ar dzirdes traucējumiem. Zīmju valodas mācīšana, tās vispārējo pamatu apguve veicinātu nedzirdīgo integrāciju un savstarpējo sapratni sabiedrībā.

Deputāte šo ierosinājumu pamato ar to, ka līdz šim cilvēki ar dzirdes traucējumiem nevar pilnvērtīgi sazināties ar

sabiedrības vairākumu un komunikācijas barjeras veidojas lielā viņu dzīves daļā – it sevišķi, kad jāizmanto pārtikas veikali, tirgus, sociālās iestādes, medicīnas pakalpojumi, sabiedriskie transportlīdzekļi un daudz kas cits, kur tulku līdzī nevar paņemt.

Tas rada vispārēju nopietnu humāno problēmu – nespēju gūt pilnvērtīgu labumu no dažādiem sabiedrības vairākumam pieejamiem sociāliem pakalpojumiem.

„Tā būtu ne tikai izglītība vienas – zīmju valodas apguvē, bet arī tāda vispārējās izglītības daļa, kas varētu pozitīvi

ietekmēt sabiedrības attieksmi pret cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem,” paziņojusi Nazliaka. Viņa centīsies pievērst likumdevēju uzmanību faktam, ka “lietas, ko māca bērniem, paliek prātā uz mūžu un veido individuālo tālākajā dzīvē. Tāpēc šo izglītību nedrīkst uzskatīt tikai par valodu izglītību, jo tā pozitīvi ietekmēs sabiedrības attieksmi pret nedzirdīgo daļu.

Pilsoņi bez dzirdes traucējumiem, zīnot vismaz zīmju valodas pamatus, ne tikai atvieglos dzīvi cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, bet arī paātrinās sabiedrības saliedēšanās procesu un virzību uz tās kvalitātes paaugstināšanos visiem.”▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

LNS projekts "LNS darbības stiprināšana – 2016", Nr. 2016.LV/NVOF/DAP/MAC/042.

Apmācības bija interesantas un vērtīgas

2016.gada 20. – 21. augustā un 10. – 11. septembrī projekta „LNS darbības stiprināšana – 2016” (nr. 2016.LV/NVOF/DAP/MAC/042) ietvaros notika apmācības cilvēkresursu vadīšanā ar mērķi sekmēt LNS algoto un brīvprātīgo darbinieku vienotu izpratni par cilvēkresursu vadības teoriju un praksi LNS darbā, veicinot LNS ilgtspējīgu attīstību ar efektīvu cilvēku, laika un informācijas resursu izmantošanu biedrībā.

32 stundu apmācībās 4 dienas piedalījās vairāk nekā 20 LNS nodaļu un reģionālo biedrību darbinieki, LNS aktīvākie biedri/brīvprātīgie darbinieki, kuri piedalās ikdienas darbā un projektu realizācijā, tādi, kuriem nav bijusi vai ir bijusi neliela praktiska vadības pieredze – no Rīgas, Rēzeknes, Preiļiem, Daugavpils, Liepājas, Ventspils, Skultes, Tukuma, Valmieras, Jelgavas, Kuldīgas, Smiltenes, Alūksnes u. c.

Apmācības notika bez maksas, tika apmaksāti ceļa izdevumi, nodrošināti ēdināšanas un naktsmītnes pakalpojumi, kā arī izdales materiāli/prezentācijas, kancelejas preces.

Apmācības vadīja pieredzējuši un zinoši lektori: **Edgars Vorslovs** (LNS prezidents, LNS valdes un domes loceklis, sociālais darbinieks) – ieguvis bakalaura grādu sociālajā darbā, **Sandra Gerenovska** (SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" valdes priekšsēdētāja, sociālais darbinieks) – ieguvis bakalaura grādu sociālajā darbā, **Ainārs Osmanis** (LNS valdes un domes loceklis) – ieguvis bakalaura grādu ekonomikā. Visiem lektoriem ir arī liela pieredze projektu realizācijā un cilvēkresursu vadīšanā.

Pirmajā apmācību dienā, ko vadīja Sandra Gerenovska, dalībnieki ieguva zināšanas par cilvēkresursu vadības

politiku un stratēģiju organizācijā; personāla (algoto un brīvprātīgo darbinieku) līdzdalību organizācijas darbības plānošanā utt.

Otrās un trešās dienas apmācības vadīja Edgars Vorslovs: par personāla atlases būtību; darba devēja un darbinieka darba tiesiskajām attiecībām; līgumu veidiem un lietvedību; par personāla darba rezultātiem, izpildes vadību un novērtēšanu; atskaitēm par paveikto darbu.

Ceturtais dienas nodarbībās Ainārs Osmanis sniedza skaidrojumu par saturisko un finanšu atskaišu kopsakarībām.

Apmācību rezultātā to dalībnieki ieguva zināšanas par

- **personālvadības plānošanu**, personāla lomu un tam nepieciešamo zināšanu nozīmi organizācijas stratēģiskās plānošanas vadībā un norisē;
- **personāla atlases veidiem** un metodēm, darba tiesisko attiecību veidošanu, darbinieku pieņemšanu darbā;
- **personāla darba rezultātu novērtējuma metodēm**, paņēmieniem, atskaišu veidiem un to aizpildīšanu;
- **personāla darba aspektiem finanšu jomā**, finanšu atskaišu sagatavošanas galveniem nosacījumiem.

Apmācību dalībnieki apguva ne tikai teoriju, bet arī izpildīja uzdevumus komandās un grupās, strādājot interaktīvi, mācoties sadarboties. ▲

Raksts ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par raksta saturu atbild biedrība "Latvijas Nedzirdīgo savienība".

Sagatavoja: Karīna Pavlova un Ilze Kopmane
Foto: Juris Grundulis

Savos iespaidos un viedokļos dalās apmācību dalībnieki.

Ilze Gabranova, LNS Pļaviņas RB klientu apkalpošanas speciāliste: „Tādās apmācībās piedalos pirmoreiz – vēlējos papildināt zināšanas, paaugstināt savu prasmi darbā ar dokumentāciju. Apmācībās tiešām guvu priekšstatu, kā pareizi aizpildīt atskaites un darbalaika uzskaiti. Ļoti noderīgi bija tas, ka visu to skaidroja zinoši lektori.”

Laura Igare, LNS Ventspils biedre un aktīviste: „Aktīvi iesaistos visos Ventspils biedrības pasākumos, bet apmācībās pieiekties man rosināja Ventspils RB priekšsēdētāja Raisa Civkunova. Tas bija ļoti vērtīgi: guvu priekšstatu par darba/uzņēmuma līgumu veidiem, formām, to atšķirībām. Patika izpildīt lektora dotos uzdevumus komandā, kur mācījāmies sadarboties savā starpā.”

Sintija Kārklīņa, LNS Valmieras RB jauniešu pulciņa audzinātāja: „Uzkrāju jaunu pieredzi, tuvāk iepazīnos ar saviem kolēģiem. Tā kā apmācību dalībniekiem bija nodrošināta gan viesnīca, gan ēdināšana, mēs pilnībā varējām pievērsties tikai mācībām, nerūpējoties par citām lietām, kas tika izdarītas mūsu vietā.”

Gaļina Gura, LNS Daugavpils RB valdes locekle: „Ļoti vērtīga informācija man bija par darba līgumiem, ko vajadzētu uzmanīgi izlasīt un iepazīties ar visiem nosacījumiem. Tika skaidrots arī par slimības lapām.

Patika darbs komandā, kur mums, 4 cilvēkiem, bija jāizdomā amata nosaukums, pienākumi atbilstoši amatam un jāatskaitās par paveikto darbu saskaņā ar izstrādātajiem amata pienākumiem. Tas bija grūti, jo viena lieta ir klausīties lektora stāstīto, bet pavisam citādi, kad procesā jāpiedalās pašai. Bet tas ir vērtīgi, jo tad sāku visu labāk saprast. Tādās apmācībās noteikti jāorganizē arī turpmāk, jo daudzām lietām, it īpaši darba līgumiem, mēs nepievēršam vajadzīgo uzmanību.”

Raisa Civkunova, LNS Ventspils RB priekšsēdētāja: „Mans darbs saistīts ar biedrības vadīšanu, un man apmācībās bija lieliska iespēja apgūt ne tikai teoriju, bet veikt arī praktiskos uzdevumus, mācīties strādāt komandā, aizpildīt darba laika uzskaites tabulu, izveidot darba un uzņēmuma līgumu formas. Man ļoti patika, kā tas viss tika izskaidrots ar piemēriem.”

Joprojām grib darboties!

Pašā vasaras plaukumā latviešu nedzirdīgo teātra vecmeistars, Latvijas Nedzirdīgo savienības Goda biedrs Anatolijs Stepaņuks nosvinēja savu 85. dzimšanas dienu (5.07). Ņemot vērā viņa nopelnus nedzirdīgo sabiedriskajā un kultūras dzīvē, šajos svētkos domās kopā ar viņu bija arī visa mūsu nedzirdīgo kopiena.

LNS prezidents Edgars Vorslovs un viceprezidente Sandra Gerenovska sveica viņu ar dāvanām un daudz laba novēlējumiem.

“Kopsolī” uzaicināja vecmeistaru uz sarunu redakcijā, un, lūk, ko Anatolijs pastāstīja par savu dzīvi.

Esmu dzimis Daugavpils rajonā, lauku apvidū netālu no Stropu ezera, mūsu mājas saucās “Avotiņi”. Dzirdi zaudēju gada vecumā, pēc tam kad biju smagi saslimis ar augstu temperatūru. Vecāki mani veda uz Rīgu pie ārstiem, tie man tik pūtuši kaut ko ausīs, bet neko tas palīdzēt nevarēja. Ģimenē mēs bijām seši bērni, man bija piecas vecākas māsas, pats biju visjaunākais.

Kad pienāca laiks iet skolā, tā izrādījās problēma, vecāki baidījās mani pa-

laist no mājām, jo bija kara laiks, visapkārt ļoti nemierīgi. Atceros, ka vispirms iebruka krievi – tie bija briesmīgi cilvēki! Pēc tam atnāca vācieši. Viņi bija mierīgi un kulturāli, dalīja bērniem konfektes. Kad karš tuvojās beigām un vācieši atkāpās no Latvijas, mēs pametām savu saimniecību un pievienojāmies bēgļu straumei, kas bēga no krieviem, jo visi vēl atcerējās viņu briesmu darbus. Tomēr aizbēgt neizdevās, krievi mūs aplenca, un tā mēs palikām Latvijā.

Skolā sāku iet tikai 13 gadu vecumā. Biju pirmajā klasē visvecākais, vislielākais un slējos visiem pāri kā tornis. Tas nebija patīkami. Turklāt zīmju valodu nemācēju nemaz! Tomēr pamazām jau viss nokārtojās. No pirmās klases pārlēcu uzreiz uz trešo, no tās – uz piekto, tad uz astoto klasi. Pēc pamatsko-

las tālāk nesanāca mācīties, jo toreiz vakarskola nedzirdīgajiem nebija.

Tāpēc pēc skolas uzreiz aizgāju strādāt mēbeļu fabrikā. Pēc tam strādāju mūzikas instrumentu fabrikā par klavieru stīgotāju. Tas ir tāds amats, ka jāuzstāda klavierēs stīgas – smalks un grūts darbs. Pēc tam klavieres samontē un stīgas uzskāņo speciāls skaņotājs. Tomēr no šīs darbavietas aizgāju, jo tur man neļāva braukt ar nedzirdīgo teātri uz viesizrādēm.

Ilgus gadus nostrādāju Rīgas viesnīcu trestā, kas padomju laikā apvienoja Rīgas viesnīcas. Man kā galdniekam visās šajās viesnīcās vienmēr vajadzēja labot, ja kaut kas saplīsa: durvis, mēbeles un tamlīdzīgi.

Pašlaik es dzīvoju viens, bet man

ir arī sunene Lese. Sieva sen citā saulē. Abiem dēliem sava dzīve. Viens dzīvo tepat Rīgā, darbojas celtniecības jomā. Bet otrs jau sen apmeties Austrālijā. Kad viņš pārnāca mājās no dienesta padomju armijā, tad restorānā svinēja savu atgriešanos. Sagadījās, ka tajā pašā restorānā bija grupa no Austrālijas. Viņi sapazinās un sarunāja, ka dēls šo grupu izvadās kā gids, visu parādīs, pastāstīs. Tas austrāliešiem iepatikās, un viņi ielūdzta manu dēlu ciemos. Viņš arī aizbrauca uz trim mēnešiem.

Diemžēl tieši viņa prombūtnes laikā 1991. gadā Maskavā notika valsts apvērsums, un tas dēlu aizkavēja atgriezties, jo neviens nezināja, kas tālāk šeit notiks. Tā nu viņš palika Austrālijā, iestājās universitātē, ieguva divas augstākās izglītības un palika tur uz dzīvi. Esmu bijis pie viņa ciemos, vai, kā man nepatika tie garie pārlidojumi, vairākas reizes jāpārsežas...

Kā es tagad dzīvoju? Ar savu sunīti Lesi dodos pastaigās uz Daugavas malu, dzīvoju Maskavas ielā, tur Daugava nav tālu. Mani interesē politika, skatos ziņas sešos ar Brigitas tulkojumu. Žēl, ka arī *Panorāma* nav ar zīmju valodas tulkojumu.

Esmu sabiedrības cilvēks, tāpēc trešdienās eju uz Rītausmu, diemžēl teātri man lomu nav, lai gan labprāt vēl spēlētu.

Man joprojām gribas darboties, nevaru nosēdēt mierā! Biju kā dalībnieks Starptautiskajā nedzirdīgo maģijas festivālā Lietuvā, Panevėžā. Mani speciāli uzaicināja kā visvecāko no dalībniekiem maģijas žanrā, nu gandrīz vai kā goda viesi. ▲

Foto: Valdis Krauklis

Mūsējie pasaules maģijas festivālā

No 4. līdz 11. septembrim Lietuvas pilsētā Panevėžā risinājās 16. Starptautiskais nedzirdīgo maģijas festivāls, kas pulcēja vairāk nekā 30 dalībniekus no 15 valstīm. Festivālā ar uzstāšanos piedalījās arī mūsu biedrs Anatolijs Stepaņuks.

Festivālu 6. septembrī apmeklēja arī Ainārs Osmanis un Raitis Rūrāns. Ainārs padalījās ar saviem iespaidiem: “Aizbraucām uz turieni, jo es gribēju redzēt, kā šo pasaules mēroga pasākumu noorganizējis Panevėžas Nedzirdīgo kultūras centrs un tā direktors Vilius Glušokas.

Bijām tur otrdien, diemžēl mūsu Stepaņuka uzstāšanās bija gaidāma tikai trešdien, tāpēc to neredzējām. Šādu pasākumu organizēt Baltijas valstīs – tādas izdevības vairs nebūs. Nākamais maģijas

festivāls notiks pēc 2 gadiem Indijā.

Otrdien nebija sevišķi daudz skatītāju, bet pirmajā dienā gan esot bijusi pilna zāle. Saprotams, ja jau ieeja maksā 20 eiro, tad ne jau visi var atļauties katru dienu iet skatīties. Otrdien mēs noskatījāmies, kā uzstājas maģi no Kipras, Vācijas, Ukrainas, Indijas, un pašās beigās uzstājās populārais Morganu pāris no ASV. Man vislabāk patika tieši šī pāra uzstāšanās, arī Ukrainas priekšnesums patika. Tam ASV pārim ir sava mājaslapa: <http://www.magicmorgan.com/>

Nedzirdīgajiem maģiem ir sava organizācija – Pasaules nedzirdīgo burvju biedrība. Lietuvā notika arī tās ģenerālā sapulce. Organizācijai ir sava mājaslapa: <http://www.deafmagic.com/>. Anatolijs Stepaņuks samaksāja 30 eiro biedru naudu un iestājās šajā organizācijā.

Festivāla laikā no pirmdienas līdz piektdienai pa dienu notika dažādas mācības un praktizēšanās, bet vakaros – 2 stundu ilgi priekšnesumi. Sestdien – noslēgums. Lai piedalītos festivālā, maģiem bija jāsamaksā 450 eiro. Starp citu, jebkurš tūrists, samaksājot 500 eiro, varēja būt kopā ar burvjiem, skatīties viņu nodarbības, kā tiek slīpēti triki, un faktiski draudzēties ar viņiem.” ▲

Kā mūsu biedri aizvadīja vasaru

Alūksnieši ceļoja, skatīja "govis"...

29. – 31. jūlijā 19 Alūksnes grupas biedri un draugi devās ekskursijā uz Kurzemi. Tās laikā viņi apskatīja dažādus muzejus un ievērojamas vietas ("Salmu lietas" Tukumā, Šokolādes muzeju "Pūre", Rojas Jūras zvejniecības muzeju), Šlokenbekas muižu, jūru, Rojas jūrskolu, Balto kāpu, Kolku, izpētīja Irbenes lokatoru, pabija mini Zoo Usmā (1. attēlā). Viņi pacieņojās arī LNS Ventspils RB, brauca ar kuģīti "Hercogs Jēkabs", šaursliežu dzelzceļa bānītī, apmeklēja Piejūras brīvdabas muzeju un Dienvidu molu, apskatīja Ventspils "govis".

Valmierieši atpūtās, uzņēma viesus...

No 29. līdz 31. jūlijam 15 aktīvi ceļotāji no Valmieras, Rīgas un Kurzemes atsaucās Igora Kurzenkova (Valmieras biedrība) idejai doties atpūtas braucienā uz Tūju.

Vispirms piektdienas vakarā ceļotgribētāji sapulcējās Vidzemes jūrmalas piekrastē – viesu namā „Jūras bura”. Sestdienā tika izveidotas 5 komandas, lai spēlētu "Boccia", kas bija jaunums daudziem dalībniekiem. Pēc tam visi devās aplūkot Ķurmraga bāku.

13. augustā valmierieši kolektīvi apmeklēja Valmieras pilsētas svētkus: Svētku tirdziņu, Latvijas novadu Siera dienu, koncertu, jauniešu parku, sacensības airēšanas slalomā "Valmiera vilņo", Latvijas spēkavīru čempionātu, svētku salūtu un citus pasākumus.

13. – 14. augustā Valmieras tuvumā, Rubenes „Pilskalnos” notika kārtējās vasaras sporta spēles – jau sesto gadu pēc kārtas. Tajās piedalījās 8 komandas dažādās aktivitātēs. Kopumā spēles apmeklēja vairāk nekā 40 cilvēku. Dalībnieki pārsvarā bija jaunieši, daudzi no viņiem piedalījās pirmo reizi.

Kopvērtējumā pēc sīvas cīņas I vietu trešo gadu pēc kārtas ieguva komanda „Original” (Māra Kursīte, Kārlis Valdmanis, Jānis Beitiks). Stafetē uzvarēja komanda "CCCP" (Ivo Mostovs, Ieva Beitika, Jānis Skudra).

25. augustā Valmieras biedrības klubā viesojās 25 biedri no Liepājas Nerēdzīgo biedrības

(2. attēlā). Viesi bija ļoti ieinteresēti Valmieras RB darbībā, uzdeva visādus jautājumus par LNS, par pasākumiem klubā un organizatorisko darbu. Apskatīja kluba telpas, dārzu. Interesējās, kā biedri izmanto jaunākās tehnoloģijas un zīmju valodas tulka pakalpojumus caur skaipu. Pēc viesu uzaicinājuma valmierieši 2. oktobrī dosies atbildes vizītē uz Liepāju.

27. – 28. augustā Rubenes atpūtas mītnē „Mazais Ansis” valmierieši sarīkoja grunts makšķerēšanas un "Boccia" sacensības. Piedalījās 15 cilvēki. Boccia spēlē pirmo vietu ieguva komanda „Pelīte” (Loreta Krūka, Inita Puhovska, Miks Auželis). Grunts makšķerēšanā startēja 14 cilvēki, arī latgaliešu vīri. Ar 6,540 kg uzvarēja Elvis Kristapsons. Komandām labākie Edgars Brižs un Artūrs Začs. Vislielāko zivi – karpu 1,520 kg, 49 cm izvilka Sergejs Kravalis.

To darija kuldīdznieki

13. – 14. augustā 18 kuldīdznieki devās izbraucienā ar laivām no Rendas pa Abavas upi līdz Ventas ietekai. Nākamgad plānots laivot pa Ventas upi no Lietuvas robežas līdz Skrundai.

20. augustā 31 kuldīdznieks devās ekskursijā uz Lietuvu. Pirmais apskates objekts bija Jūras muzejs un delfinārijs Klaipēdā. Tālāk sekoja Dinozauru parks 7 km attālumā no Klaipēdas (3. attēlā), Radailos. Uz Krusta kalnu 12 km attālumā no Šauļiem dalībnieki devās jau vakarpusē. Tumsā Krusta kalns izskatījās pavisam savādāk nekā dienā.

No 23. līdz 24. jūlijam kuldīdznieki noorganizēja nedzirdīgo tūrisma sacensības „Kuldīgas tūrists 2016”. Tās risinājās zemnieku saimniecībā „Poliši”. Komandā 2 dalībnieki (viens sieviete vai līdz 14 g.v. puisis un vīrietis). Pavisam piedalījās 9 komandas, kas sacentās šautriņu mešanā pa kustīgu mērķi, spilvenu kaujās uz baļķa, telts uzsliešanā uz ātrumu, līdzsvara trasē, laivošanā ar milzu airiem, švammes kaujās, dienas un nakts stafetēs. Divu dienu sacensību kopvērtējumā uzvarēja „Energija” – Turaidis Sokolovs un Arta Birzniecē-Siliņa, otrajā vietā „Līdaki” – Iluta un Sandris Līdeki, bet trešo vietu

1.

2.

3.

4.

5.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

ieguva komanda „Tīģeri” – Valdis Intsons un Natalija Riznika. Nakts stafete tika vērtēta atsevišķi, un par uzvarētājiem kļuva **Turaidis Sokolovs** un **Arta Birzniece-Siliņa**, otrajā vietā – Valdis Intsons un Natalija Riznika, trešajā – Kristaps Pūce un Edgars Pūce.

Ļaviņieši devās pēc pieredzes

16. augustā 15 ļaviņieši ar tulku devās pieredzes apmaiņā uz LNS Valmieras RB.

Pa ceļam tika apskatīta Vecpiebalgas porcelāna fabrika. Visiem bija pārsteigums, ka porcelāna izstrādājumus netaisa kā māla traukus, bet ar pilnīgi citādu tehnoloģiju (*4. attēlā*).

Valmieras RB priekšsēdētāja Dace Lāce prezentēja savas biedrības darbību. Pēc tam LNS Ļaviņu RB priekšsēdētājs Ainārs Osmanis pastāstīja par savu biedrību. Ļaviņieši tika izvadāti pa pilsētu ekskursijā un apmeklēja arī Valmieras Vājdzirdīgo bērnu internātvidusskolu – attīstības centru. Atceļā uz Ļaviņām biedri apskatīja Raunas Staburagu.

Rēzeknē: spēles jau piekto gadu!

23.- 24. jūlijā pie Rāznas ezera, Rēzeknes RB interešu klubs “Juniors” Artura Vindača un Ineses Gedušas vadībā organizēja pasākumu “Vasals sportā!” jeb netradicionālās sporta spēles, kurās astoņu stundu garumā piedalījās 5 komandas. Pirmo vietu ieguva “Rāzna” (*5. attēlā*).

Vakara gaitā tika iedegtas svētku lies-

miņas jubilejas tortē un iepriecināja salūts. Vēl kādu priecīgu pārsteigumu – slīdkalniņa sacensības visiem sagādāja Raita Zvīdra un Maksims Mitkins.

Tukumnieki skaita pūces

30. jūlijā Rīgas RB Tukuma grupas biedri Milzkalnes apkaimē, atpūtas vietā „Rūši” noorganizēja sportisku pasākumu (*6. attēlā*).

Dalībnieki tika sadalīti 3 komandās: *Namejs* (Matīss, Irīna, Ivars, Renārs); *Rūši* (Elita, Ēriks, Inese, Aija, Dace); *Puma* (Gints, Lienīte, Aleksandra, Arvis, Andris). **Rezultātā 1. vietā Puma.**

Vēl „Rūšu” saimnieces uzdotā uzdevumā bija jāsaskaita „pūces” mājas apkārtnē. Uzvarēja acīgākie – Aleksandra un Inese (5 pūces).

Ventspilī: spēlē volejbolu un svin svētkus

6. augustā Ventspils svinēja 726. dzimšanas dienu. Tai veltītajos pasākumos piedalījās arī Ventspils RB 14 biedru grupa. Vakarā biedri sanāca klubā, lai turpinātu atzīmēt šos brīnišķīgos svētkus. Beigās visus priecēja krāšņa svētku ugunošana (*7. attēlā*).

Ventspils Piejūras kempingā jūlijā notika pludmales volejbola sacensības, kurās piedalījās Tukuma, Kuldīgas, Jelgavas un Ventspils komandas. **Pirmo vietu ieguva Kuldīga**, otrajā vietā Tukuma komanda, bet trešā – Jelgavas “Mītava”. Nākamgad pludmales volejbola sacensības notiks Liepājā. ▲

Paldies visiem, kuri ...

... *informēja: Anita Ceple, Ritma Egle, Dace Lāce, Anita un Maiga Grahoļskas, Līga Immure, Žanete Škapare, Dace Lāce, Igors Kurzenkovs, Mārīte Sarkane, Elita Kronberga, Ina Rutkovska, Ainārs Osmanis; Inese Geduša;*

... *fotografēja: Sintija Kārklīņa, Ainārs Osmanis, Raisa Civkunova, Renārs Simsons, Līga Immure, Inta Kadeģe, Sandris Liepiņš, Inese Geduša, Artūrs Vindačs, Gunta Jurševska, Svetlana Gārne, Sanita Rūrāne, Gints Cepelis, Airita Krasnā.*

Vienreiz gadā ir jātiekas – tā domā tulki

Katru gadu bijušā LNS Komunikācijas centra tulki jūlijā rīko saietu, šogad nu jau trešo reizi. Un tā tas jau kļuvis par tradīciju. Katra tikšanās vienmēr ir ar kādu noteiktu mērķi: pirmajā gadā pievērsāmies jūrnieku tēmai, pēc tam bija “Rozā saiets” un šogad “Pumpaino vakars” (apģērbs, ēdiens, atribūtika, dāvanas utt.).

Katru reizi citā vietā

Mūsu saiets pirmajā gadā notika Rēzeknē, un tur jāsaka lielumiels paldies Inesei Gedušai. Pērn gadā bijām Kurzemes pusē, Ventspilī, un par to pateicāmies kurzemniekiem Inai Rutkovskai, Žanetei Škaparei, Aināram Ostvaldam.

Bet šogad tikšanos organizēja rīdzi-

nieki Plakanciema “Bērzu pirtī”, kā jau parasti – jautrā un atraktīvā gaisotnē. Un te paldies Sarmītei Ķuzulei un psiholoģei Natālijai Beļakovai.

Ja paskatāmies vēsturē...

Šāda pasākuma ideja pieder bij. Valmieras surdotulkam Ivetai Lācei – Miežītei. Viņa šo tradīciju iesāka, kad toreizējā LNS Komunikācijas centra kolektīvs brauca sveikt apaļajās jubilejās savus kolēģus reģionos (Rēzeknē, Valmierā), tad bija neliels pārtraukums, un tomēr pēc kāda laika nolēmām tradīciju turpināt, bet nu jau citādāk.

Ikdienas darbā reti tiekamies

Katrs atrodamies savā Latvijas nostūrī, nav laika ne aprunāties, ne uzklaut citam citu, padalīties ar pieredzi,

tāpēc ir ļoti vajadzīgas šādas neformālas tikšanās. Tās palīdz veidot pozitīvas un draudzīgas attiecības kolektīvā, pakāvēties atmiņās un daudz ko ieraudzīt pavisam citā gaisotnē.

Šajā reizē kā vienmēr uzvarēja draudzība

Visi bija centīgi gatavojušies – savilkuši pumpainus tērpus, pat daži ēdieni uz galda bija apaļveida, notika rotaļas un dažādi fiziski un garīgi vingrinājumi. Un, kā vienmēr visās atrakcijās, uzvarēja draudzība, jo citādi nemaz nevar būt, ja pasākuma mērķis ir satikties, noklausīties kādu noderīgu lekciju, jautri pavadīt laiku un būt visiem kopā. Nākamā gadā dosimies uz Vidzemi, uz Smiltenes pusi. ▲

Brigita Lazda

Cena 25 sant.

Kurlmēmo Dzīve

Vienīgais laikraksts nedzirdīgiem.
Izdovēja: Vidzemes kurlmēmo biedrība.

Rokšķoņa, kantoris un ekspedīcija: Valmierā, Dzirnauju ielā 7, tālr. 122. P. t. rēķ. 4107.
Abonēšanas maksa: ar pilsētām un pagastiem: 1 lpp. 100, par lauku 120, par ārvalstīm 150. Izdevums: 10. gads. Izdevums: 10. gads.

№ 2 (19) Sestdien, 30. maijā 1936. g. 6. gads

„Un Latvija lai dzīvo!”

**„Karstāko sirdi — Latvijai,
Labāko darbu — Latvijai!”**
Dr. K. Ulmanis.

Otrais numurs iznāca 1936. gada 30. maijā. Lielo pusi no visa satura aizņem Tautas Vadoņa K. Ulmaņa uzrunas un viņa foto – Kristīgās Jaunatnes stadionā, bērnu svētkos Dzegužkalnā, Jaunciemā, Arkādijā, Meža dienās un vēl...

Par rakstu saturu liecina nosaukumi: Tautas Vadonis – skolu jaunatnes draugs; Latvijas valsts īstais saimnieks; Latvija kļūst arvien daiļāka u.c. Uzrunas adresētas visai jaunajai paaudzei, par nedzirdīgajiem atsevišķi gan nekā nav minēti.

No 10. lpp. sākot, dažas ziņas par skolām un biedrībām

No H. Švēdes atvadu runas “Aizejot no skolas darba”

Liktenis dažreiz lemj bargi, nesaudzīgi, pat netaisnīgi. Tāds likteņa lēmums piespieda mani neīstā laikā atstāt darbu skolas druvā un aiziet pensijā.

Dziļas sāpes sirdī man rada vispirms tā sajūta, ka, šķiroties šoreiz no savas klases un līdz ar to no visa kurlmēmo skološanas darba, tanī nekad vairs neatgriezīšos. Neatgriezīšos vairs pie tā svētīgā darba altāra, uz kura varēju iedezināt savu sveci un likt tai spīdēt pār tiem likteņa pabērniem, kam šī gaisma vajadzīga. Nevaru vairs slimības dēļ viņiem dalīt tās garīgās vērtības, kas man ir un kuras labprāt viņiem vēl dotu.

Spodrības nedēļa

Šogad Latvijā notika pirmā **spodrības nedēļa**. Spodrības nedēļa skolā strādājām ar vislielāko prieku. Tagad mēs paši atradām, ka tīrība vispirms ir

vajadzīga, lai rastos spodrība. Mēs tīrījām klases, guļamistabas un citas telpas. Beidzot pamatīgi notīrījām arī pagalmu. Pēc nobeigtā darba visi varējām nopriecāties, ka baudām tīkamu sajūtu. Meklēsim tīrību ne vien mūsu dzīvokļos, mājās un to apkārtnē, bet arī mūsu darbos, domās un jūtās. Spodrināsim savas lauku mājas, ceļus, sabiedriskās ēkas pilsētās un uz laukiem!

Nedzirdīgo dienas

Vidzemes kurlmēmo biedrība 31. maijā un 1. jūnijā sarīko Valmierā Nedzirdīgo dienas. Programmā – priekšnieka P. Kunstmaņa uzruna, V. Treija un R. Bērziņa referāti “Nedzirdīgie ārzemēs”. Nedzirdīgo dienu svinīga atklāšana, apsveikumi, dramatiskās trupas uzvedums – 7 cēlienu V. Treija komēdija “Pārskatīšanās”. Svētku balle. 1. jūnijā ekskursija ar auto: Valmiera – Mujāni – Zilaiskalns – Mazsalaca – Valmiera.

Kāpēc rīkojam “Nedzirdīgo dienas?”

Nedzirdīgo dienu galvenais nolūks ir nostiprināt nedzirdīgo vienības apziņu, vienprātības domu.

Šinī ziņā vēl daudz ko varētu vēlēties, sevišķi Rīgā. Vai tas ir attaisnojami, ja pilsētā, kurā pastāv jau 4 biedrības, dibina vēl piekto! Dibina to tikai tadēļ, ka šīs piektās biedrības dibinātājiem nepatīk vienas jau pastāvošās biedrības vadītāja deguns. Tas tomēr vēl ir par daudz. To pierāda jau nelielais biedru skaits, kā arī tas, ka vēl līdz šim tikpat kā nekā lielāks nav darīts nedzirdīgo stāvokļa uzlabošanā.

Mūsu darbs mums jākoncentrē.

Tikai stipri savā vienībā mēs varēsim savu darbu veikt. Nedzirdīgo dienām ir liels uzdevums. Lieli pienākumi un atbildība ir uzlikti viņu organizētājiem. Tas darbs, ko darām, ir labs darbs, un tā sēkla, ko sējam, ir laba sēkla. Jo vairāk nedzirdīgo dienas mēs apmeklēsim, jo labākus panākumus gūsim ar apziņu, ka mēs esam roku pie kopējā darba pieļikuši.

Dievkalpojums kurlmēmiem

Annas baznīcā notika dievkalpojums kurlmēmiem. Baznīca bija pārpildīta, jo daudzi interesējās, kādā veidā dievkalpojums notiks tiem cilvēkiem, kuriem ņemtas dzirdes un runas spējas.

Apmēram 80 kurlmēmo sapulcējās pie dievgalda, kur mācītājs lūpu kustībām un žestiem izskaidroja kurlmēmiem dievvārdus, reizē izrunādams tos skaņā balsi.

Kurlmēmie, ceļos nometušies, vērigi sekoja draudzes ganam.

Pēc tam mācītājs pasniedza Svēto vakarēdienu. Drīzumā arī citās pilsētās nodibināsies nedzirdīgo draudzes.

Pavasara parāde

Tālavas skautiem saiets notika 17. maijā. No rīta skauti ar karogiem gāja uz Brāļu kapiem, nolika vainagus. Pēc parādes notika skautu mākslas demonstrējumi.

Brauciens uz Māras zemi

Notika saiets 24. maijā Latgales kurlmēmo skolā, Laizānos. Konferencē piedalījās visu Latvijas kurlmēmo skolu skolotāji. Uz konferenci izbrauca arī VKB pr-ka biedrs R. Bērziņš. Viņš tālāk stāsta!

Ir skaists maija sestdienas rīts, kad braucot vērojam savas dzimtenes krāšņo dabu un priecājamies par jauko laiku. Jau iztālēm mirgo uz Laizānu kurlmēmo skolas jumta uzvilktā laterna, un drīz vien mūs apņem balts ābeļu ziedu mākonis, un viņu saldā smarža stāsta par Māras zemes skaistumu un bagātību.

Milzīgi ir skolas baltie dārzi, un liekas, ka esam tajos apmaldījušies – ābeles cieši ieslēdz ceļu, pa kuru mēs braucam. Tas viss kopā atstāj neizdzēšamu iespaidu. Īsā laikā nespējam visus Māras zemes krāšņumus apskatīt, izbaudīt, bet tas, ko redzējām, pauda nevīstošu slavu mūsu trešajai zvaigznei – Latgalei. Par to citā reizē.

Trešais numurs – 19. decembrī

Īsumā par saturu! Ziemassvētku kompozīcija un sekmīga nākamā gada novēlējums – uz vāka.

Patriotiska K. Ulmaņa uzruna tautai – “Zem Latvijas karoga”: “Še ir mūsu Latvija, par viņu stāvam un krītam. Latvija ir, paliks, un būs!”

Plašs materiāls veltīts Valmieras skolas priekšnieku nomaīnai: Paulim Kunstmanim jānododas uz Rīgas I īpatnējo pamatskolu (Rīgas Kurlmēmo skolas nosaukums 1930 – 1937), bet viņa vietā stājas skolotājs Hugo Traubergs.

Arī tālāk sumināti ilggadīgie pedagogi – Ernests Ulmanis 25 gadu darba jubilejā (Jelgavā) un 4 pensionētie skolotāji (Rīgā). Audzēkņu runas koris izpilda vairākas patriotiskas dziesmas – “Dievs, svētī Latviju”, “Lai līgo lepna dziesma”, “Dievs, dod tautas darbiniekiem!”.

Vidzemes KB ziedo vienas dienas darba algu Uzvaras laukuma ierīkošanai un pieminekļa celtniecībai, nodibina biroju statistisko ziņu vākšanai par nedzirdīgo sociālo stāvokli. ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Gatavojamies koncertiem!

No 2. līdz 4. septembrim LNS kultūras nama „Rītausma” aktiermeistarības un deju kolektīvi pavadīja aktīvas un radošas dienas nometnē Lapmežciemā.

Tur kopā 20 aktieri un dejotāji 3 dienu garumā atcerējās un pieslīpēja jau iepriekšējā sezonā iestudētos priekšnesumus, gan arī strādāja pie jauniem numuriem.

Nometnē, kad visi ir prom no savām ikdienas rūpēm un pienākumiem, ir vieglāk mobilizēties radošajam darbam un koncentrēties tikai uz veicamo kolektīva uzdevumu. Tuvākais pasākums, kā jau visiem LNS pašdarbniekiem, ir **Nedzirdīgo diena 24. septembrī**. Domājam arī

par turpmākajiem pasākumiem, kuri seko oktobrī un novembrī – **jauniešu deju kolektīvs dosies vieskoncertā uz Skotiju, tautisko deju kolektīvs plāno atzīmēt savu 65 gadu jubileju, bet aktieriem jāgatavo iepriekšējā sezonā aizsāktā izrāde „Dzīves skola Nr.2”**. Ir arī jaunas ieceres par bērnu izrādi.

Plāni ir grandiozi, tāpēc jācer, ka pēc vasaras visi būs enerģijas pilni tos īstenot. ▲

Dana Kalpiņa - Geida

Fotokonkurss: MŪSU BIEDRU FOTOSTĀSTI

I vietā: Inguna Čauna. "Pasauc kalpu!"

Septembra tēmai “Zīmju valoda – dzimtā valoda” tika iesūtītas 9 fotogrāfijas. Mēs cerējam tajās ieraudzīt zīmju valodas īpašo skaistumu un jāatzīst, ka to izcelt fotogrāfijā ir diezgan grūts uzdevums.

Fotogrāfijās bija vērojama dažāda pieeja zīmju valodai. Par labāko žūrija atzina **Ingunas Māras Čaunas** foto “Pasauc kalpu!”. Otrajā vietā **Sandras Gutānes** foto “Es mīlu savu valodu!”, bet trešajā – **Ineses Gedušas** foto “Plaukstu dzīvā valoda”.

Sociālo portālu Facebook un draugiem.lv lietotāju vērtējumā vislielāko popularitāti ieguva **Svetlanas Gārnes** foto “Arī roņi saprot zīmju valodu”.

Nākamā tēma “**Nāk rudens apzeltīt Latviju**”. Plaša, daudzpusīga iespēja parādīt godu mūsu mīļajai tēvu zemei. Īpaši novērtēsim sasaisti ar LNS un tās biedriem. Lai veicas! ▲

Žūrijas vārdā: Zigmārs Ungurs

II vietā: Sandra Gutāne

III vietā: Inese Geduša

Populārākais foto: Svetlana Gārne

Līdz 4. oktobrim gaidām fotogrāfijas par atvasarīgu tēmu “Nāk rudens apzeltīt Latviju”.

Subtitri un surdotulkojums televīzijas raidījumos

2016. gada rudens sezonā

Raidījums	Subtitri/ surdotulkojums	LTV kanāls/ internets	Origināl- raidījuma laiks	Atkārtojums
Dienas ziņas. Kultūras ziņas. Sporta ziņas	surdotulkojums	LTV 1	Katru dienu 18:00	
Aktuālā intervija 1:1	surdotulkojums	www.ltv.lv	Otrdienās 21:15	
	surdotulkojums	LTV 7		LTV 7 piektdienās 11:55
Tieša runa	surdotulkojums	www.ltv.lv	Trešdienās 21:20	
	surdotulkojums	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 11:55
Sporta studija	surdotulkojums	www.ltv.lv	Pirmdienās 22:00	
	surdotulkojums	LTV 7		LTV 7 sestdienās 11:15
Ielas garumā (katru otro nedēļu)	subtitri	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 07:30 LTV 7 svētdienās 10:30
Es savai zemītei (katru otro nedēļu)	subtitri	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 07:30 LTV 7 svētdienās 10:30
Province	subtitri	LTV 1 LTV 7		LTV 1 piektdienās 05:30 LTV 7 trešdienās 08:00 LTV 7 sestdienās 07:30
Vides fakti	subtitri	LTV 1 LTV 7		LTV 1 trešdienās 05:30 LTV 7 ceturtdienās 08:00 LTV 7 svētdienās 10:00
Zebra	subtitri	LTV 7		LTV 7 ceturtdienās 12:30 LTV 7 svētdienās 07:40
Saknes debesis	subtitri	LTV 1	Svētdienās 13:00	LTV 1 piektdienās 05:30 LTV 1 piektdienās 13:15
De facto	subtitri	LTV 7		LTV 7 trešdienās 07:30
Aizliegtais paņēmiens	subtitri	LTV 7		LTV 7 sestdienās 18:15
Bez aizvainojuma	subtitri	LTV 7		LTV 7 sestdienās 15:00 LTV 7 pirmdienās 16:15
Punkti uz i (diskusiju raidījums)	subtitri	LTV 7		LTV 7 pirmdienās 14:50
Personīgā lieta (informatīvi analītisks)	subtitri	LTV 7		LTV 7 trešdienās 15:00
KaralisTE! (Latvijas apceļošana)	subtitri	www.ltv.lv		8 raidījumi, sākot no 15.septembra
Adrešes (par arhitektūru un dzīvesvidi)	subtitri	www.ltv.lv		12 raidījumi, sākot no 19.septembra
Gudrs, vēl gudrāks (erudīcijas spēle skolēniem)	surdotulkojums	www.ltv.lv		10 raidījumi, sākot no 7.oktobra

Visi raidījumi ar subtitriem un surdotulkojumu pēc to pārraidīšanas tiek ievietoti sadaļā "Nedzirdīgajiem" www.ltv.lv.

Pirmoreiz RīgaTV24 raidījumi ar surdotulkojumu

Lai nodrošinātu informācijas pieejamību cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, Starptautiskā nedzirdīgo nedēļā televīzijas kanāls RīgaTV24 sadarbībā ar LNS nodrošinās **katru darba dienu viena raidījuma tulkošanu zīmju valodā.**

Kopā piecos dažādos raidījumos varēsīm gan ēst gatavot, spriest par politiku, notikumiem un uzzināt aktualitātes. Īpaši – tulks pilntiesīgi būs kopā ar raidījuma vadītāju, ne "lodziņā". Iespēja skatīties gan televīzijā (bezmaksas apraidē), gan www.play24.lv! Nepalaid garām!

- **19.09. pl. 12:06** La Dolce Vita ar Roberto. Atkārtojumi: pl.18:06; 20.09. – 03:06
- **20.09. pl. 19:00** Rampas ugunis. Atkārtojumi: pl. 23:30; 21.09. – 4:00, 14:00
- **21.09. pl. 16:30** TOP5 ar Ansi Bogustovu. Atkārtojumi: pl.21:30; 22.09. – 0:30, 6:30
- **22.09. pl. 13:00** Pilsētas Pulss
- **23.09. pl. 22:00** Vēlais ar Streipu. Atkārtojumi: 24.09 – pl.1:00, 8:30, 20:00

Sagatavoja: Inese Immure

Ar subtitriem pārraidītās filmu slejas Latvijas Televīzijā 2016.g. rudens/ ziemas sezonā

(pirmreizējā pārraidīšana)

Filmu sleja	Kanāls	Ētera laiks
Aktuāla dokumentālā filma	LTV 1	Otrdienās 22:05
Detektīvsēriāls	LTV 1	Ceturtdienās 21:50
Detektīvsēriāls	LTV 1	Piektdienās 21:15
Bērnu filmu sleja	LTV 1	Sestdienās 11:15 septembrī, pēc tam - 10:30
Dokumentāls seriāls (daba, ceļojumi)	LTV 1	Svētdienās 10:30
Detektīvsēriāls vai drāma	LTV 1	Svētdienās 17:00
Romantiska filma	LTV 1	Svētdienās 18:50
Svētdienas vakara lielfilma (t.sk. latviešu mākslas filmas)	LTV 1	Svētdienās 21:30
Eiropas kinofilma	LTV 7	Piektdienās 22:00
Romantiska daudzsēriju filma	LTV 1	Darbdienās 09:35
Krievijas seriāls	LTV 7	Darbdienās 18:05
TV žurnāls Deutsche Welle	LTV 7	Darbdienās 15:35, 06:30. (Vienmēr formā, Euro- maxx, Pie stūres, Projekts nākotne, Eiropa fokusā)
Dokumentāla filma - daba	LTV 1	Svētdienās 11:00

Ārpus noteiktajām filmu slejām tiek pārraidītas atsevišķas filmas, kurām ētera vieta tiek izraudzīta pēc programmas plānošanas pamatprincipiem un vajadzībām. ▲

Sagatavoja: Sarmīte Plūme

Kad varēs maksāt pusi no soda

Saeima pieņēmusi izmaiņas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas paredz – ja pārkāpējs atzīst savu vainu, amatpersona var lemt par viņa daļēju atbrīvošanu no naudas soda nomaksas.

Tādā gadījumā pārkāpējam 15 dienu laikā jāsamaksā tikai puse no uzliktā naudas soda. Ar 1. septembri šīs izmaiņas stājas spēkā. Taču autovadītājiem jāņem vērā, ka ne jau visus sodus šādi varēs samazināt.

Maksāt tikai pusi no soda varēs, ja negadījumā nebūs cietušo, nebūs apstākļu, kas pastiprina likuma pārkāpēja atbildību, par izdarīto pārkāpumu nav paredzēta administratīvā aresta piemērošana, kā arī persona pēdējā gada laikā jau nebūs nosacīti daļēji atbrīvota no naudas soda samaksas.

Personu nevarēs daļēji atbrīvot no atbildības gadījumos, kad administratīvā pārkāpuma lieta tiks izskatīta bez pārkāpēja klātbūtnes. Tādējādi jaunā kārtība neattieksies uz gadījumiem, kad pārkāpums fiksēts ar fotoradaru, kā arī uz apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpumiem, kad protokols sastādīts bez autovadītāja klātbūtnes.

Ja pārkāpējs 15 dienu laikā nebūs samaksājis naudas

sodu 50 procentu apmērā, uzliktais naudas sods būs jāmaksā pilnā apmērā.

Tāpat lēmums par nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas zaudēs spēku, ja sodītā persona pārsūdz lēmumu par naudas soda uzlikšanu. ▲

Autoskolās jauna kārtība

No 1. novembra stājas spēkā grozījumi Ministru kabineta (MK) noteikumos Nr. 358 „Noteikumi par transportlīdzekļu vadītāju apmācību un transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmām”. Šīs izmaiņas attieksies uz tiem, kas autoskolās sāks mācīties pēc 2016. gada 1. novembra.

Galvenās izmaiņas būs šādas.

Teorētiskās apmācības programma papildināta ar jaunām tēmām, piemēram, bīstamu situāciju prognozēšana un risku novērtēšana, gājēju un velosipēdistu drošība.

Minimālais autovadīšanas obligāto nodarbību skaits B kategorijai palielināts **no 14 uz 20 stundām.**

Transportlīdzekļu vadītāja tiesību iegūšanas eksāmenus var kārtot trīs gadus, skaitot no reģistrēšanas dienas autoskolas mācību grupā. Ja minētajā termiņā eksāmenus nenokārto, tad trans-

portlīdzekļa vadītāja tiesību iegūšanai jāreģistrējas jaunā autoskolas mācību grupā un atkārtoti jābeidz apmācību autoskolā.

Līdz šim tāda ierobežojuma nebija un topošie autovadītāji nāca uz CSDD kārtot eksāmenus pat 4 – 5 gadus pēc autoskolas beigšanas, kad visas iemaņas jau aizmirstas.

Pirms mācību uzsākšanas būs obligāti jānoslēdz līgums ar autoskolu par apmācību. Par visiem ar apmācību saistītajiem pakalpojumiem būs jāmaksā autoskolai, nevis kā līdz šim, kad bieži autobraukšanas instruktoriem tika maksāts personīgi.

Sakarā ar to, ka arī autoskolām tiks paaugstinātas prasības, iespējams mācību maksas pieaugums.

Apmācību laikā nedēļā paredzētas 2 – 3 teorētisko mācību dienas, pārējā laikā var veikt mācību braucienus kopā ar instruktoru. ▲

Kā pārbaudīt auto pirms pirkšanas?

Gandrīz katrai nedzirdīgo ģimenei ir savs auto. Visbiežāk mēs automobili pārkam lietotu. Līdz ar to pastāv risks nopirkt sliktu auto, kuram, piemēram, sagrozīts odometra rādījums – tā ir mērierīce, kas mēra auto nobraukumu.

Tas ir fakts, ka no ārzemēm ievesti lietoti auto ļoti bieži tiek sagrozīti nobraukuma rādītāji. Faktiski auto var būt nobraucis 300 000 km, bet negodīgi pārdevēji sagroza rādītāju, lai tas rāda, piemēram, 150 000 km nobraukumu.

Pašlaik Latvijā fiksēto odometru rādījumu objektivitāti var pārbaudīt CSDD Epakalpojumu sadaļā. Tur var aplūkot arī auto tehniskās apskates rezultātus. Taču kā lai pārbauda auto vēsturi, kas ievests no ārzemēm?

Tāda iespēja pārbaudīt pastāv!

Interneta portālā <https://www.autodna.lv/> datu bāzē ir informācija par vairāk nekā 500 miljoniem automašīnu, to skaitā arī ASV. Uzņēmumam «autoDNA» pieder lielākā datubāze Latvijā un viena no lielākajām visā Eiropā par automašīnu tehnisko stāvokli, piedāvājot **transportlīdzekļu vēstures pārbaudi** tiešsaistē, izmantojot VIN kodu, kas ierakstīts auto tehniskajā pasē.

Kad uzspiedīsiet šo portālu, augšā labajā stūrī lodziņā ierakstiet pārbaudāmā auto VIN kodu. Ja gribēsiet sīkāku informāciju par šī auto nobraukumu un vai ir bijušas avārijas, tad tas jau ir maksas pakalpojums un būs jāsamaksā 7,90 eiro. Turpat ir arī iespēja **pasūtīt auto īsto tirgus vērtību**, par to jāsamaksā 3 eiro. Taču tas ir tā vērts, jo, uzzinot nolūkotā auto īsto stāvokli un vērtību, vairs nepirksim kaķi maisā. ▲

Sagatavoja: Zigmārs Ungurs

“Nakts pūces” unikālā maršrutā

Grupa izbrauca piektdienas vakarā, pārnakšņoja Alūksnē, bet naktmājas Zilupē dabūja no sestdienas uz svētdienu. Uzņēmīgie motobraucēji apmeklēja daudzas pilsētas un apdzīvotās vietas: Ludzu, Alūksni, Liepnu, Viļaku, Žīgurus, Baltinavu, Kārsavu, Zilupi, Dagdu, Pie-

šovasar nedzirdīgo motociklistu kluba “Nakts pūce” dalībnieki Raitis Ozols, Guna un Roberts Priedes, Zane un Raimonds Nebiji, Arta Birzniece – Siliņa, Mārtiņš Siliņš, Juris Bruģmanis, Vitolds Volonts, Juris Salinieks un Arnis Salinieks devās garā izbraucienā uz 2 dienām..

druju, Krāslavu, Daugavpili. Taču galvenais mērķis bija izpētīt Latvijas austrumu robežu un apskatīt punktus, kur satiekas 3 valstu robežas.

Šo braucienu jau vairākus mēnešus plānoja viena no kluba “pūcēm” Raitis Ozols. Pēc viņa izstrādātā maršruta grupai izdevās atrast 3 vietas, kur sanāc kopā Latvijas un vēl 2 kaimiņvalstu robežas. Vienā no šiem punktiem satiekas

Latvijas/Igaunijas/ Krievijas robežas. Otrajā punktā – Latvijas/Krievijas/Baltkrievijas robežas, bet trešajā uzstādīti Latvijas/Baltkrievijas/Lietuvas robežstabi, kuri atrodas tikai pāris metru attālumā cits no cita (*skat. attēlā*). Interesanti, ka šajos punktos ir iespēja pusminūtē paspēt pabūt 3 valstīs.

Sagatavoja Zigmārs Ungurs
Foto: Raitis Ozols

Pasākumi biedrībās oktobrī

RĪGĀ	5., 12., 19., 26.10 pl. 15 Radošā nodarbība
1. 10 pl. 14 Senioru diena	
5., 12., 19., 26.10 pl. 16 Laikrakstu un žurnālu apskats	6.10 pl. 13 IK „Neziniši”
29.10 pl. 14 „Zelta briedumā”	SMILTENĒ
PLAVINĀS	6.10 pl. 12 Informācijas diena
6.10 pl. 11 Avižu koplasišana	13.10 pl. 12 IK „Saimniecīte” - Raibāko salātu izstāde
13.10 pl. 11 Psihologa nodarbības	20.10 pl. 12 Laikrakstu apskats
18.10 pl. 11 Radošais darbs	27.10 pl. 12 „Helovīns jeb Visu svēto diena”
22.10 pl. 12 Tematiskais pasākums	
27.10 pl. 11 Informācijas diena	RĒZEKNĒ
VALMIERĀ	4.10 pl. 11 Senioru diena. Atmiņu stāsti.
1., 2.10 pl. 7 Pieredzes apmaiņas izbraukums uz Liepājas RB	4.10 pl. 13 IK „Saimniecīte” „Rudens velšu ēdieni”
6.10 pl. 13.30 Info par nedzirdīgo dzīvi Liepājas RB	6.10 pl. 11 IK „Vissija” - Radošās nodarbības
6., 20.10 pl. 14 Suvenīru veidošana	6.10 pl. 12 „Gadu pieredze zīmju valodas pasaule”
8.10 pl. 10 Uz Simjūda tirgu	8.10 pl. 13 Nedzirdīgo diena
8.10 pl. 14 Konkurss „Prāta spēles – 3”	11.10 pl. 12 Mutvārdu žurnāls „Gribam visu zināt!”
13.10 pl. 14 Laikrakstu apskats	13., 20.10 pl. 13 Avižu un žurnālu koplasišana „Sapratne”
16.10 pl. 10.50 Kolektīvi uz Straupes tirdziņu	18., 25.10 pl. 13 Informācija „Vai tu zini, ka...?”
22.10 pl. 11 „Novuss – novuss”	27.10 pl. 12 Prasmju pilnveidošana ēdiena pagatavošanā
27.10 pl. 14 Pagaršosim, ko??? – recepte	
29.10 pl. 11 Talka – kluba teritorijas uzkopšana	VENTSPILĪ
ALŪKSNĒ	4., 11., 18., 25.10 pl. 11 Laikrakstu un žurnālu apskats
4.10 pl. 12 IK „Briedums”: „Miķelītis - bagāts vīrs”	6.10 pl. 11 Medicīniskā informācija
7.10 pl. 12 Radošā darbnīca „Ko es protu darināt?”	8.10 pl. 14 Psihologija sadzīvē
11.10 pl. 12 Medicīniskā informācija	11., 22.10 pl. 17 IK „Veselība”
15.10 pl. 12 IK „Saimniecīte” - Salātu pēcpusdiena	13., 20.10 pl. 11 Informācija
18.10 pl. 12 Pārrunas	22.10 pl. 11 IK „Novuss”
25.10 pl. 12 IK „Soļos” - Dambretes turnīrs	27.10 pl. 11 Pārrunas – Kulinārijas informācija
LIEPĀJĀ	29.10 pl. 14 Jauniešu saiet
2.10 pl. 10 Ekskursija „Kopā Nedzirdīgo dienā” (Dunikā)	KULDĪGĀ
4., 18.10 pl. 12 Pārrunas	4., 18.10 pl. 10 Rokdarbi
4., 25.10 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats	6., 13., 20., 27.10 pl. 10 Vingrošana
6., 20.10 pl. 12 Kulinārija „Ievas virtuvē”	8.10 pl. 12 Starptautiskā nedzirdīgo diena (viesu namā „Polīši”)
7., 14., 21., 28.10 pl. 18 IK „Liedags”	11.10 pl. 12 Sieviešu klubīšs
11., 18.10 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats	14.10 pl. 10 Informatīvā diena
13., 27.10 pl. 12 Rokdarbi „Ko tu proti”	14.10 pl. 12 Pārgājiens
25.10 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi	17.10 pl. 10 Psihologa lekcija
DAUGAVPILĪ	24.10 pl. 12 Informatīvā diena
4., 11., 18., 25.10 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats	29.10 pl. 12 Karnevāls „Helovīndiena”
	JELGAVĀ
	4., 18. 10 pl. 17 Informatīva diena
	8. 10 pl. 8 Draudzības sacensības makšķerēšanā ar Tukuma grupu
	22. 10 pl. 7 Ekskursija uz Lietuvas

Mīļi sveicam!

80

1. 10 Mare Made Saukantaite, Rīgas

75

16. 10 Vera Reimere, Rīgas

18. 10 Alvis Zeltiņš, Rīgas

23. 10 Magdalēna Paulēna, Rīgas

70

8. 10 Ivars Ekšteins, Rīgas

10.10 Irenejs Piternieks, Rīgas

17. 10 Anna Pastare, Rīgas

29. 10 Aina Anna Rubene, Rīgas

65

10. 10 Lonija Heidemane, Liepāja

10. 10 Ļubova Vāce, Liepājas

60

3. 10 Edvīns Šmits, Rīgas

6. 10 Genita Krūmiņa, Rīgas

17. 10 Vladimirs Lagunovs, Rīgas

28. 10 Juris Grundulis (sen.), Rīgas

55

19. 10 Voldemārs Vaivads, Rīgas

50

7. 10 Ainārs Osmanis, Pļaviņas

19.10 Andris Niedre, Rīgas biedrība

Īpašais sveiciens septembra jubilārēm

ANITAI GATAVS (dzim. 11.09) un

TEIKAI LASMANEI (dzim. 21.09)

Vislabākie novēlējumi liepājniecēm 70 gadu jubilejā! Lai turas veselība, lai sirdī prieks par katru nodzīvoto dienu šajā baltajā pasaulītē, mīļajā tēvu zemītē.

Nākamais numurs – 14. oktobrī

Līdzjūtības

Dzimtā puse nesagaidīs

It nekad vairs tevi mājās...

Mūžībā aizgājuši Rīgas RB biedri:

† VALĒRIJS DUŠKINS

(19.04.1927 – 18.08.2016)

† FRIDRIHS TĒRAUDKALNS

(20.12.1974 – 24.08.2016)

† VALENTĪNA PALČEVSKA

(3. 03.1929 – 24.08.2016)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību aizgājušu ģimenēm, tuviniekiem un draugiem.

LNS Rīgas biedrība

• • •

† Mūžībā aizgājusi UĻJANA SALIETE (10.03.1931- 1.09.2016)

Pļaviņu biedrība